

Szerkesztőség: Kladóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdi nánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. — Szerkesztő: Közlöny, Arad — Az Arad Nyomda vállalat tulajdonságában adása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210. Havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. Több: —; Egyszeri szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. — (Bucarestben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint: —

49-ik évfolyam, 270. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Szerda, 1933. november 29

A szovjet-csalogány

Csattogó fülemülehangok kísérik a moszkvai nagyadó hullámhosszán, meg a Tass-sajtótügynek-ség telefonhuzalain keresztül Litvinov szovjetkülföldi népbiztos különböző fáradhatatlan külföldi utazgatásait. Ezt a kissé köpcös, nagyon vöröshaju, ismeretlen kvalitású, de annál jobban ismert agitációs szovjetpropaganda-embert káprázatos kényelemmel berendezett szalónkocsik röpitik tova az európai metropolisok nyugati során és az óceánok legpazarabb kékszállagos, uszó tündérpalotái ringatják át az egyik világrészről a másikba, ha arra kerül sor, hogy a szovjetek külpolitikájának nagy pókhálóját a kapitalista kontinensek újabb és újabb pontjain le lehet rögzíteni.

Ehhez a kívül-belül vörös szovjetdiplomatahoz kissé furcsán áll ugyan a csattogó fülemüledal, amelynek szirupjába most a sztálini diplomácia be szeretné mártogatni a polgári társadalmak könnyenhihető lelkeit. Halljuk és olvassuk, hogy a szovjetek külpolitikája éppen eléggé erősnek érzi magát arra, hogy a maga önállóságának fenntartása mellett bizonyos engedményeket tegyen, bizonyos reformokat vigyen keresztül a vele leszerződött polgári államok kedvéért. Tekintettel arra, hogy Litvinov történetesen Rómában tárgyal, a szovjet-csalogány arról csattog, hogy a sztálini kormány rövidesen helyreállítja a vallásszabadságot. Washingtonra való tekintettel pedig elszánta magát arra, hogy visszaállítsa egész Oroszország területén a szabadkereskedelem rendszerét, Sőt, hogy mindegyik európai ország megtalálhassa a maga szájze-szerinti guszusát, hajlandó hazaengedni saját emigránsait is, akik számára szabad állampolgári jogokat kíván biztosítani. A közlekedés őszinte szelleme hatja át a szovjetkormányt, — írják a moszkvai lapok — amikor újra eltűri, hogy ki-ki szabadon felfoháskodhassék Istenéhez: ha szemet huny afelett, hogy a kihalt és üres oroszországi boltokban újra megindulhasson a rendes kereskedelmi élet. S mindezt a szépet és jót kétségkívül Litvinov népbiztosnak köszönhetik a polgári társadalmi rend alapján álló országok; annak a Litvinovnak, aki a megnevezési szerződések szorgalmasan kiépített láncolatával tette biztonságosakká a szovjetállam mamut-testének nyugati határait.

Addig is, míg a legelső orosz emigráns — aki hisz a szovjetigérek propagandájának őszinteségében — jelentkezik és nem érzi csekélyke létét biztonságosabban a föld bármelyik pontján, csak éppen a szovjet-jogbizonytalanságok területén nem: enyhén szólva, nem hiszünk a propaganda csábdalának. Elképzelhető, hogy Litvinov inkább a moszkvai harangok szavát kívánja hallani, mint a japán hajóágyuk és tankok, esetleg az angol repülőgépek gépfegyvereinek és bombáinak koncertjét, amellyel szemben még mindig nem védi manipulációt megnevezési szerződés. De nem képzelhető el semmi esetre sem az, hogy abból, amit a szovjetek ajánlanak a kapitalista országoknak, mindabból ne csakis nekik legyen hasznuk. S ha több, mint tíz éven át akár az ördöggel is szöveteztek volna a polgári világrend ellen — sikertelenül: miért ne próbálkozzanak — gondolják — ezuttal a Hittel? Legalább is addig, míg berendezkedésük véget nem ér és fel nem készülhetnek nagy hadjáratukra éppen azok ellen az államok ellen, akikkel ma siettek szövetségeket kötni.

Nem lehet kétséges, hogy Litvinov jelenleg nem csinál mást, mint az az orvhalász, aki a zavarosból észrevétlen kívánja kiemelni a maga halcskáit. A világpolitikai helyzet zavarosában ezért bukkan fel itt is, ott is vöröslő feje, villogó cvikere és imponáló enbopointje: ime a meglegedett szovjetkalmár, aki különböző katonai és ipari megegyezésekért a vallást, a polgári jogszabadságot és a kereskedelem szabadságát kínálgatja

A jövő háborújára akar felkészülni Németország

Az angol és francia álláspont a német fegyverkezési követelésekkel szemben — Az angol-francia-német hármasszövetség terve — Hitler követeli, hogy Franciaország mondjon le a Saar-vidékről

Bizonytalanná vált az új francia kormány sorsa

Párisból jelentik: A „Matin” megbízható helyről nyert információk alapján arról ír, hogy a német kormány közölte Mussolinivel a fegyverkezés terén támasztandó igényeit. A lap szerint Németország 300.000 főtnyi hadsereg-létszámot, 300 tankot, 400 vadászpilótát követel, míg a tüzérség létszámát egy későbbi időpontban állapítanák meg. Ezenkívül négy repülő-állomás felépítését kívánja a maga részére Németország: egyet a csehszlovák, egyet a lengyel és kettőt a rajnamenti határokon. Ez utóbbi kérését azzal támasztja alá Németország, hogy a jövő háborúja a levegőben kell hogy lejátsszódjék, még mielőtt a szárazföldi hadsereg akciójára kerülhetne sor. A német kormány azt is közölte, hogy kereskedelmi repülőraját kész örömmel teszi nemzetközivé, azonban csak olyan mértékben, amilyen mértékben a többi állam csökkenteni bombavető repülőgépeinek számát. Valószínű, hogy Róma a legmesszebbmenően támogatja Németország követeléseit, mindezt csak azért, hogy az Ausztria miatt meglazult baráti kapcsolatokat a németekkel szorosabbra fűzze.

Anglia magatartása még bizonytalan — írja a Matin — annak ellenére, hogy külügyminisztere békülékeny hangulatot igyekszik teremteni és jóindulatáról biztosítja a német kormányt. Mindezt azonban csak azért, hogy a leszerelési konferencián biztosíthassa a Mac-

donald-féle terv keresztülvitelét. Franciaország mindaddig nem foglalt állást a német követelésekkel kapcsolatban. Paul Boncour nagyon helyesen merev és elzárkózott magatartásával időt akar nyerni, miután Franciaország helyzetét az állandóan ismétlődő, sűrű kormányválságok nagyon megnehezítik. Francois Poncet berlini francia nagykövet Franciaország ezidőszerűtlen merev álláspontját közölte is Hitler kancellárral, Anglia ugyan felajánlotta a segítségét Németországnak — fejezi be érdekes cikkét a Matin — azonban a német kancellár nagyon jól tudja, hogy Anglia segítségét Németországnak nagyon drágán kell megfizetnie.

Lord Rothermere terveze

Londoni jelentések szerint Rothermere lord a Daily Mail-ben vezércikket írt, amelyben az angol-francia-német szövetségi hálózat mellett foglal állást. A lord hivatkozik arra, hogy Hitler a Matin-nek adott nyilatkozatában kijelentette, hogy szívesen hajlandó szövetségi szerződést aláírni. Ez a kijelentés utat mutat a békés megoldás felé. Angliának és Franciaországnak módjában áll megadni azokat az engedményeket Németországnak, amelyek a béke biztosításához vezetnek. A francia kormány egyébként Herriot-t bizza meg a német-francia közvetlen tárgyalások vezetésével.

Hitler Adolf feltűnéstkelő követelése Franciaországgal szemben

Párisból jelentik: Az új kormány ma tartotta első minisztertanácsát, amelyben a pénzügyi programot dolgozott ki. A megbeszélésekről nem adtak ki közleményt, de egyes lapok úgy tudják, hogy a kormány 4500 millió frankos költségvetési deficitet akar eltüntetni. A kormányt a parlament egyébként kedvezően fogadja, bár az ellenzék egyes csoportjai máris készülnek Chautemps megbuktatására. Hír szerint, abban az esetben ha a Chautemps-kormányt is megbuktatják, Lebrun elnök feloszlatja a parlamentet és új választásokat ír ki.

A kormány szombaton mutatkozik be a Kamarában. Ez alkalommal kerül felolvasásra a kormány-nyilatkozat, majd Daladier kérni fogja a kamarát, mondja ki a sürgősséget a pénzügyi program letárgyalására. A pénzügyi tervezeteket a parlamenti bizottság három nap alatt tárgyalja le és előreláthatólag már december 7-ikén a kamara elé kerülnek.

A keddi esti lapok egyébként behatóan foglalkoznak azokkal a tárgyalásokkal, amelyek a német kormány Franciaország berlini nagykövetével folytatott. A Paris Midi beavatott forrásból arról értesül, hogy Hitler nemcsak a saar-vidéki népszavazás elejtését

kérte, hanem azt is, hogy Franciaország mondjon le mindent előjogáról erre a területre vonatkozólag. A lap nyomában felel is Hitlernek és kijelenti, hogy Franciaország esetleg ide mondhat Provence-ról, vagy Bretagne-ról, tehát olyasmiről, ami az övé, de nem mondhat le olyan területről, amely nem képezi a tulajdonát. A Saar-vidék nem Franciaországé, népszövetségi ellenőrzés és kormányzat alatt áll és sorsáról kizárólag a Népszövetség dönthet.

Szünetel Amerika aranyvásárlása

A Daily Herald úgy értesül, hogy Franciaország 40 millió font angol kölcsönt vesz fel Londonban a frank alátámasztására. A kölcsönre vonatkozólag már folynak a tárgyalások. A kölcsön feltételül az angol pénzügyi körök azt kérik Franciaországtól, hogy törölje el az angol árucikkekre kivetett 15 százalékos vámot.

A londoni pénzpiacon egyébként néhány napja szünetelnek az amerikai kormány hivatalos aranyvásárlásai. Ebből arra következtetnek, hogy Amerika nem akarja tovább nyomni a dollár árfolyamát és meg akarja könnyíteni Anglia részére a december 15-iki 727 millió dolláros esedékesség rendezését. Amerika és Anglia között egyébként tanácskozások indultak meg, amelyek a dollár január elején való stabilizálását célozzák.

cserebe, — egyelőre nem sok sikerrel. A nagydobbal hirdetett „közlekedés” ügyét a szovjet-politikusok mindaddig nem üthetik nyélbe, míg százmilliónyi tömegek élnek a világtörténelem legnagyobb börtönébe zárva a szovjethatárokon belül. Abban

a pillanatban pedig, amidőn újra megszólalhatnak a moszkvai Kreml nagyharangjai, ezek a harangok a maguk élet-hirdető szavakkal mindenki másnak jelenthetik a nagy feltámadást, — csak éppen a szovjet urainak nem.

A vasgárdisták szétrombolták a belügyminiszter lakását

A kormány a legerélyesebben lép fel a zavargók ellen — A karhatalom rohammal elfoglalta a iasi-i diákothont — Egy halott és öt sebesült áldozat — Zelea Codreanu leszállították a vonatról

A kormány lezáratta az összes iasi-i diákothonokat és étkezdéket

Iasiból jelentik: A iasi-i diákszavargásoknak, amelyek szokatlan méreteket öltöttek, egy halott és öt sebesült áldozata van.

A belügyminiszterium hivatalos jelentése megállapítja, hogy a vasgárdista diákok a Rapea Galba nevű diákothonba vonultak, ahonnan székeket dobáltak a kivonult karhatalomra, majd pedig több lövést adtak le. A diákság egy része az uccáról támadást intézett a diákothont körülvevő rendőrség ellen és ekkor a vasgárdisták közé — zavartkeltés végett — kommunisták is keveredtek.

A zavargók revolvereket használtak és kövekkel, téglákkal dobálták meg a karhatalom embereit.

A tüntetőket szétzavarták, de délután újra összehaverdtek és a városban ablakokat és kirakatokat törtek be. A diákothon előtt történt összeütközés alkalmával egy revolvergolyó megölte Costache Nitai köztisztviselőt és öt diák súlyosan megsebesült. Amikor a mentők a halottat és sebesülteket elvitték, a karhatalom újból felszólította az otthonban levő diákokat, hogy adják meg magukat. A diákok nem reagáltak az újabb felszólításra és

a parancsnok ekkor rohamot vezényelt.

A csendőrök gerendákkal bezárták az épület ajtaját és feltűzött szuronyokkal bevonultak az épületbe. A diákok ekkor megadták magukat. Összesen 115 letartóztatás történt. Az őrizetbevett diákok túlnyomó része vasgárdista.

Megsebesült egy ügyész

A hétfői tüntetésnek voltak olyan epizódjai is, amelyekről a hivatalos jelentés nem számol be. Mint megállapítást nyert, a diákok megtámadták a helyszíre érkező Pogonat ügyész autóját, amelyet kövekkel dobáltak meg. Az autó ablakai betörték, az ügyész pedig fején megsebesült. A tüntetők azután Iamandi belügyi államtitkár lakása elé vonultak, ahol az összes ablakokat betörték.

A kormány a legerélyesebben lép fel a vasgárdisták ellen és a mai minisztertanácson részletesen megvitatta a vasgárda ellen életbe léptetendő intézkedéseket. A kormányhoz közelálló körök szerint, amennyiben Iasiban folytatódna a tüntetések, bezárják a iasi-i egyetemet.

A iasi-i véres diákszavargásokról a következő újabb részleteket jelentik: A tüntetők nemcsak Iamandi belügyi államtitkár lakását is rombolták.

Azon az autón, amelyen Pogonat főügyész Cuzához sietett, hogy híveit türelemre intse, Michianescu ügyész is utazott. Nemcsak Pogonat, hanem Michianescu is megsérült. A kocsira dobott kövek betörték az autó ablakának üvegét és az üvegcserepek a két ügyészt a fején sebesítették meg.

A iasi-i hatóságok eddig 140 őrizetbevett elkövetőt tartanak. A 13. gyalogezred kaszárnyájában 47 vasgárdistát őriznek.

Későbbi jelentések szerint, Brațu Traian rektor felszólítást intézett a diákokhoz. A felhívás a következőket mondja:

— Súlyos zavargások fenyegetik a ti nyugalmatokat és munkátok gyümölcsét. Azoknak a zavargásoknak, amelyek a nyugtalanságot okozzák, politikai színezetük van.

— Ti azért vagytok az egyetemen, hogy tanuljatok és ne hagyjátok magatokat befolyásolni politikai célok által és politikai

ügynökök agitációjától, hanem rendben és csendben folytassátok tanulmányaitokat.

Akik közületek politizálni akarnak, azoknak nem tilthatjuk meg ezt: tegyék, ha ezt helyesnek tartják, de ezt csak, mint egyetemen kívüli egyének és nem, mint egyetemi hallgatók tehetik és nincs joguk a politizálóknak a maguk számára követelni az egyetemi ifjak szolidaritását és az egyetemek védelmét. Az egyetemi tanács felhív benneteket a rend és fegyelem betartására. Csakis, ha így segítségünkre lesztek, tudjuk megakadályozni az egyetem bezárását és a diákothonok működésének felfüggesztését.

Ha ez nem sikerül, az iskolaév elvesztése fenyeget benneteket.

Az egyetemi tanács reméli, hogy a hallgatók többsége megszívleli a hozzá intézett felszólítást és rendben hallgatja ezután az előadásokat, távol tartva magát minden rendezárástól és agitációtól: így segít az egyetem békéjét helyreállítani.

Iasiban egyébként folytatták a letartóztatott diákok kihallgatását. A kihallgatásokat Buleanu ügyész irányítja. A kihallgatás után a letartóztatott diákokat a galatai fogházba szállítják. Kedd délután rendelet érkezett Bucurestiből, amelynek értelmében az összes diákothonokat és étkezdéket azonnal be kell zárni.

Dr. Barabás Béla nyilatkozik a kormány és a Magyar Párt közötti paktumtárgyalásokról

Milyen ajánlatot tett a kormány a Magyar Pártnak, a Pátria szerint

Feltűnést keltő hírt közöl a nemzeti-parasztpárt kolozsvári hivatalos lapja. A lap szerint komoly paktumtárgyalások folytak a kormány és a Magyar Párt között. A magyarság részéről Willer József dr., a Magyar Párt főtitkára és Sándor József szenátor, míg a kormány képviselőjében Lepadatu erdélyi miniszter vett részt a megbeszéléseken, amelyeken elvben létre is jött a megállapodás. Eszerint a kormány tizenhat képviselői és szenatori mandátumot adott volna a Magyar Pártnak, tehát hárommal többet, mint amennyivel a párt a feloszlatott parlamentben rendelkezett. A választási- és propagandaköltséget a kormánypárt vállalta magára. Ezenkívül engedmények egész sorozatát biztosította a kormány.

A Magyar Párt állítólag ígéretet kapott arra nézve, hogy a párt hivatalos lapja állami szubvencióban részesül, nemcsak a választási harcok tartamára, hanem a párt kormányzása alatt. Jelentékeny engedményt biztosítottak a liberálisok a magyar felekezeti oktatás terén, felemlik az egyházi szubvenciókat és nyilvánossági jogot ad számos kisebbségi iskolának. A Patria szerint, a megállapodást gróf Bethlen Györgynek, a párt elnökének kellett volna jóváhagynia, azonban Bethlen gróf kijelentette, hogy a paktum nem jöhet létre azzal a kormánnyal, amelyben Anghelulescu dr. közoktatásügyi miniszter, az a férfi, aki a kisebbségi iskolák eltiprója volt.

Ma délelőtt aránylag jelentéktelen incidens játszódott le: a diákok a Strada Carolon lévő diákegyletben elhatározták, hogy feivonulnak a prefektúra elé és követelik 150 letartóztatott társuk szabadonbocsátását. Enre azonban nem került sor: sőt, a rendőrség megjelent az otthonban, szétszórta a diákokat, házkutatást tartott, majd lepecsételte a helyiséget.

Iamandi belügyi államtitkár feltűnést keltő beszéde

A Bucuresti—Iasi közötti vonalon, Grajduri állomáson, tegnap felsőbb parancsra leszállították a vonatról Corneliu Zelea Codreanu-t aki Iasi felé akart utazni. A karhatalom a parancsot minden tiltakozás ellenére végrehajtotta. Ugyanezen a vonaton 17 vasgárdistát szintén leszállítottak a vonatról. Érdekes, hogy Vaslui-ból már két nappal ezelőtt jelezték a diákok Iasi felé elindulását, de a távirat csak késve érkezett meg, mint kiderült, azért, mert egy Sava és egy Moston nevű vaslui távirász, kik mindketten vasgárdisták, szándékosan visszatartották a táviratot. Mindkettőjüket felfüggesztették.

Falticeniben a vádtanács ma foglalkozott az ott letartóztatott 18 vasgárdista vizsgálati fogságának ügyével, valamennyiük ellen elrendelték a 30 napos vizsgálati fogságot. Vezérüket, Cantacuzino diákot, betegsége miatt kórházba szállították.

Iamandi belügyi államtitkár érdekes beszédet tartott Iasiban, a liberális-párt ottani gyűlésén. Az államtitkár a kormány programjáról beszélt, majd az utóbbi időben történt rendbontásokra és szélsőséges tüntetésekre tért át.

— Különös gonddal vigyázunk arra — jelentette ki — hogy a rendet és közbiztonságot minden eszközzel fenntartsuk. El vagyunk határozva arra, hogy a törvényeket teljes szigorukban alkalmazzuk és ha az érvényben levő törvények nem lesznek elég szigorúak, úgy újakat alkotunk, de letörjük ezeket a mozgalmakat, amelyek a közszellem megmérgezését célozzák. A politika utóbbi nyolcvan esztendejében nem ismertük ebben az országban a revolverpolitikát. De véget fogunk vetni az idegen érdekek szolgálatában álló anarchisták munkájának...

A nemzeti-parasztpárti hivatalos orgánumban hire mindenestre feltűnést és élénk érdeklődést keltett Erdélyszerte. Bár kissé fantasztikusnak tetszettek a részletek. Felkerestük az ügyben dr. Barabás Bélát, a Magyar Párt aradi és aradmegyei tagozatának elnökét, aki a következőket mondotta:

— A párt vidéki tagozatai kötelesek teljes egészében végrehajtani a központ utasításait. Ha a központ úgy döntött, hogy önállóan indulunk a választási küzdelembe, úgy ehhez tartjuk magunkat.

— Méltóságodnak mi a magánvéleménye, helyes lett volna-e a paktum? — tette fel a kérdést az újságíró.

— A magam részéről helyesnek tartanám a paktumot, amely kétségtelenül előnyösebb lenne a Magyar Pártra nézve. Nem tudom elhinni a kolozsvári román lap híreit, amely szerint gróf Bethlen György elnökünk azért nem hagyta jóvá a paktum-tervezetet, mert Anghelulescu közoktatásügyi miniszter. Hiszen ezt tudta a pártközpont a tárgyalások megindulásakor. Azonkívül, hogy ha Ducea meg tudta változtatni nézeteit a kisebbségekkel szemben, úgy remélhető, hogy dr. Anghelulescu is hasonló álláspontot képvisel. Az aradi és aradmegyei tagozat nem kapott semmiféle információt az állítólagos tárgyalásokról és így konkrétumot nem mondhatok az ügyben. — mondotta Barabás Béla dr.

Fél évre bezárják a budapesti műegyetemet, ha tovább folynak a diáktüntetések

Budapestről jelentik: A műegyetem előtt ma délelőtt 300 főnyi diák gyülekezett. A csoport a pesti partra vonult, ahol tüntetni kezdett. A főkapitányság két riadóautót küldött a helyszínre és a rendőrség csakhamar szétszórta a diákokat. A tüntetők később a központi egyetem előtt gyűltek össze, ahol elénekelték a himnuszt, majd pedig elszéledtek.

A diáktüntetésekkel kapcsolatban ma nyilatkozott Hóman Bálint kultuszminiszter, aki annak a reményének adott kifejezést, hogy az egy heti egyetemi szünet alatt a diákok megfontolják magukat és nem folyamodnak újabb provokációkhoz, amelyek az egyetemnek egy fél évre való bezárását vonnák maguk után.

A diákok a délután folyamán több helyen tüntettek és a rendőrség 39-et előállított közülük.

A képviselőház ma délutáni ülésén az elnök bejelentette, hogy Meskó Zoltán napirend előtt fel akar szólalni a diáktüntetések ügyében. Az elnök azonban nem adta meg neki a felszólalási jogot és a képviselőházat kérte fel, hogy döntsön Meskó felszólalása ügyében. A Ház Meskó kérését elutasította, ami vihart provokált, mert Meskó izgatottan felugrott és zseket kiáltotta:

— Szép kis keresztény kisgazda-párt!

Grieger Miklós: A keresztény diákok ne tüntessenek!

Meskó: Maga mindent a királykérdés szempontjából néz.

Az elnök kérésére a Ház ezután megszakította a nyolcórás üléseket.

Nyilvánosságra került Madgearu párisi tárgyalásainak eredménye

A hitelezőknek csak kisebb csoportjával egyezett meg — A pénzügyminiszter tárgyalásai Párisban — A nemzeti-paraszt-párt százas bizottságának ülése

A moratóriumról szóló királyi dekrétum megjelent a hivatalos lapban

Bucurestiből jelentik tudósítónk: Stanescu, az Autonom Monopolpénztár vezérigazgatója néhány nappal ezelőtt hazaérkezett Párisból, ahol heteken át tartózkodott, mert ő is tagja annak a bizottságnak, amely tárgyalásokat folytatott a külföldi hitelezőkkel. Stanescu vezérigazgató részletesen beszámolt a párisi tárgyalásokról és elmondta, hogy Madgearu a hitelezőknek csak egy részével kötött egyezséget, de a legnehezebb problémákat még nem oldotta meg. Madgearu ugyanis csupán a 4, 5 és 4.5 százalékos „Renta Unificata Paris”, az 1922. évi 4 százalékos és az 1925. évi 6 százalékos „Renta Consolidata” olasz kölcsönök ügyében kötött egyezséget, de nem intézte el az alábbi kötvények egyezségének ügyét: „Renta Unificata Berlin” 4 százalékos, 4.5 százalékos és 5 százalékos, a háború előtti osztrák járadékpapírok, a magánvasuti törlesztések, a petroleumkártérítésekért fizetett kötvények, az Autonom Monopolpénztár által kibocsátott 1929. évi és 1931. évi stabilizációs (lejtstabilizációs) és dezvoltarea (újraépítési) kölcsönök kötvényei. Az Autonom Monopolpénztár kötvényeire a fenti rentékre vonatkozó tárgyalások folynak. A külföldi hitelezők elfogadják a bucaresti kormány által ajánlott 50 százalékos átutalási kvótát, ha az ezután kötetendő általános egyezményben a kormány elsőbbségi jogot biztosít azoknak, akiknek CAM-kötvényei vannak.

A kormány az amerikai hitelezőktől azt kéri, hogy az 50 százalékos transzferkvóta fizetése esetén ismerjék el azt a hatvan millió lejt, amely a dollárárfolyam csökkenéséből a román állam javára mutatkozik. A többi külföldi hitelezőktől az 50 százalékos kvóta fizetése esetén azt kéri, hogy az Autonom Monopolpénztár által már előbb letétbehelyezett átutalási alaphól 75 millió lejt fizessenek vissza

vagy pedig számítsák be a transzferkvótába. Ezekon kívül rendezetlen még a helyzet azokkal a külföldi kötvénytulajdonosokkal, akiknek birtokában a petroleumkártérítésekért adott államkötvények vannak. Ugyanis ezek a hitelezők nem akarják elfogadni a szelvények csökkentését, mert a szelvények összegében benne van a tőke és a kamattörlesztés.

Itt írjuk meg, hogy Bratianu Dinu pénzügyminiszter párisi utjával és tárgyalásaival kapcsolatosan illetékes helyen tudni vélik, hogy Párisban nem fog a külföldi hitelezőkkel tanácskozni, ezt rábízta a későbbben szintén Párisba utazó Slavescu alminiszterre. Ő csak a francia kormánnyal lép érintkezésbe, hogy megismerje a kormány magatartását Romániával szemben.

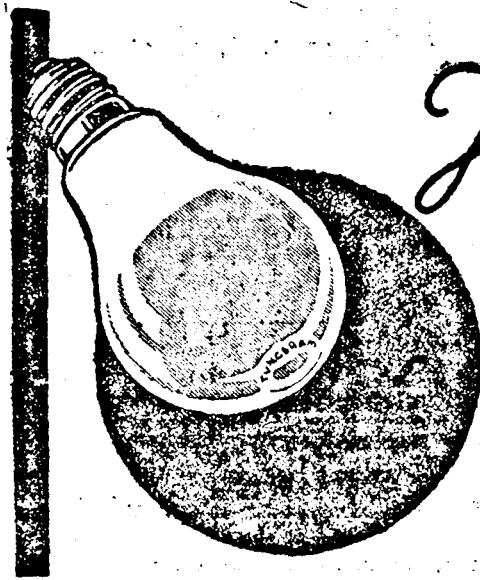
Értekezlet a miniszterelnökségen

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt a miniszterelnökségen értekezlet volt, amelyen a kormány tagjai közül résztvettek Inculet belügyminiszter és Angheliescu közoktatásügyi miniszter. Az értekezleten foglalkoztak a liberális-párt választási jelöléseivel és elhatározták, hogy minden listán a központ is jelöl egy képviselőt.

Duca miniszterelnök még mindig beteg. Orvosi rendeletre köteles az ágyat őrizni, így a mai minisztertanácson helyette Angheliescu közoktatásügyi miniszter elnökölt.

Most már pontosan megállapították, hogy Jorga professzor, akit — mint ismeretes — kvalitásainak megbecsülése jeléül a liberális-párt saját listáján jelölt, Orheimegyében lép fel, mint listavezető.

A hivatalos lap mai számában megjelent a mezőgazdasági moratórium március elsejéig való meghosszabbításáról szóló királyi dekrétum.

Jó lámpa —
olcsó világítás

„Olcsó” lámpa —

drága világítás.

A silány lámpa árán csak banikat takaríthatunk meg, de az áram számlán azt tiszszeresen fizetjük rá.

Olcsó fényt vásároljon,

ne „olcsó” lámpát!

Vegyük tehát csak a tökéletes, fényerős, gazdaságos

TUNGSRAM

IZZÓLÁMPÁT!

Viszonteladóknek **SZABÓ ALBERT** cég
aradi főlerakat
Arad, Bulevardul Regina Maria 20.

Itt írjuk meg, hogy a nemzeti-parasztpárt százas tartományi bizottságának ülésére Kolozsvárra érkező Mihalachet Maniu Gyulával az élen, a párt vezérkara várta az állomáson. Hatiegaru Emil dr. üdvözölte az új pártelnököt, aki a következőkben válaszolt:

— Meghatva a meleg fogadtatástól jelentem ki, hogy a párt erdélyi vezéreivel együtt győzelemre viszem pártunk lobogóját.

Délután Popovicu elnökletével folytatta ülését a százas bizottság, amelynek napirendi pontját a jelölések ügye kellett volna hogy képezze, de előbb letárgyalták a három kizárt képviselő ügyét. A bizottság kimondotta, hogy a kizárás nem az alapszabály szerint előírt szerv által történt és ezért az semmis. Ezt a határozatot a csütörtökön Bucurestiben összeülő elnöki tanácsülésen is közlik. A százas bizottság ülésén nyomban meg is jelent Leucutia Aurél dr., az egyik kizárt képviselő, akit meleg óvációban részesítettek.

A „Curentul” arról számol be, hogy Victor Antonescu igazságügyminiszter hosszas megbeszélést folytatott Rafencu semmitőszéki bíróval, aki a központi választási iroda elnöke. A megbeszélések a szavazóigazolványok kibocsátása körül folytak. Az igazságügyminiszter és a központi választási iroda elnöke között lefolyt megbeszélések eredményeképpen a központi választási iroda körrendeletet küld az ország valamennyi bíróságához, utasítva őket, hogy azoknak, akik 1926-ban a választást laistromon szerepeltek, de azóta bizonyos formalitások miatt törölték őket, feltétlenül ki kell adni a választási igazolványukat.

CORSO! MÀ PREMIER! A VIG SZALMAÖZVEGY!

remek zenés vigjáték
MARIA PAUDLER — FRITZ KAMPERS
GRETE NATZLER — WALTER JANSEN
ADELE SANDROCK.

JÖN: EMIL JANNINGS és feleségei, 365 csillogó szépségű nő illmje
PAUSOLE KIRALYA!
mesébe illő káprázat, fény, nagyoperettje, látványosság, esodás zene.

365 nő mindegyike tökéletes szépség.

Tavalyi karácsonyi ajándékozási akciónk páratlan sikerét azzal akarjuk vevőközönségünknek meghálálni, hogy a közelgő karácsonyi ünnepek alkalmából ajándékozási akciónkat megismételjük

Senki ne üljön fel leutánczott hirdetésünk nagyhangú ígéreteinek

mert:

Ajándékozási akciónk minden versenyen felül áll!

amiről az alább közöltekből meggyőződhet minden vásárló.

1. Minden egyes vevőnk kap ajándék-szelvényt, tekintet nélkül a vásárlás értékére. Ahányszor Lej 40.-ért vásárol annyi szelvényt kap.

2. A kibocsájtott szelvények négy osztályon vesznek részt és pedig a következő szerencsés lehetőségekkel:

Első ajándékkiosztásunk: 1933. december 3-án.

- I. 1 komplett 12 személyes modern csiszolt üveggészlet.
- II. 1 komplett 6 személyes feketekávés készlet tálcával.
- III. 1 finom terrakotta figura.
- IV. 1 valódi réz dohányzó készlet
- V. 1 komplett 6 személyes likórkészlet és még 25 darab szebbnél-szebb ajándéktárgy.

Második ajándékkiosztásunk: 1933. december 10-én.

- I. 1 komplett 6 személyes karlsbadi étkező készlet.
- II. 1 komplett 6 személyes Rosenthal teás készlet.
- III. 1 fém gyümölcs állvány, csiszolt üveggel.
- IV. 2 darab nagy Rosenthal virág váza
- V. 1 komplett 6 személyes csiszolt boros készlet és még 45 darab szebbnél-szebb ajándék tárgy.

Harmadik ajándékkiosztásunk: 1933. december 17.

- I. Egy 6 személyes valódi alpaca evőkészlet, kazettával együtt.
- II. 1 Chinaezüst állvány, kristály üveggel.
- III. 1 komplett 6 személyes Rosenthal feketekávés készlet.
- IV. Egy gyönyörű hálószoba csillár.
- V. 12 alpaca kávéskanál, kazettával és még 95 szebbnél-szebb ajándék tárgy.

Negyedik ajándékkiosztásunk: 1933. december 24-én

- I. 1 komplett 12 személyes kobalt étkezőkészlet.
- II. 1 komplett 12 személyes modern csiszolt üveggészlet.
- III. 1 nagy uriszoba-figura.
- IV. 1 komplett 6 személyes kobalt teáskészlet.
- V. 1 valódi réz törökkávés készlet és még 115 szebbnél szebb ajándék-tárgy.

3. A négy akciónkon összesen 300 darab értékes ajándék tárgyat osztunk ki. — A kibocsájtott és előző akciónkon ajándékba nem részesült szelvények, a többi nyeremény kiosztásokon is részt vesznek, így tehát egy szelvényvel mind a négy kiosztásnál esélye van az ajándékainkra.

4. Hogy vevőinknek a karácsonyi és újévi ünnepeket kellemessé tegyük, az utolsó akciónkon, a közölt fő-ajándéktárgyakon kívül még 3 darab prémium lesz a sors által kiosztva:

- a) 1 darab Lej 2.000.- értékű bon, mely összeg erejéig, a szerencsés szelvénytulajdonos az aradi Dacia étteremben 3 hónapon belül költségmentesen szórakozhat.
- b) 20 darab I. rangú földszinti zsöllye az aradi színházban, a szerencsés szelvénytulajdonos által tetszés szerint kiválasztandó 10 előadásra, 2 személy részére.
- c) 30 drb. páholyülés az aradi városi mozikban, mellyel a szerencsés szelvény tulajdonos 15, tetszés szerinti előadáson vehet részt, 2 személy részére.

Az összes ajándékozási akciónkat üzletházunk hatalmas helyiségeiben egy 7 tagú bizottság jelenlétében — mely városunk társadalmi és közéleti életéből fog állani — fogjuk lefolytatni.

Ha hirdetéseink utánozhatók is, áraink utánozhatatlanok.

Kérjük karácsonyi kiállításunk megtekintését.

„CONSUM“ vevőink is részt vesznek ebben az akciónkban.

SZABÓ ALBERT üveg- és porcellán nagyáruház,
Arad, Bul. Regina Maria No 20.

Nagyszerű zene, tombola és szépségverseny lesz a **HAKOAH-bálon** december 2.

TRIUMVIREK ARADVÁROS ÉLÉN

Egyelőre Ursu János dr. és Tatu János csupán ketten vezetik a városi közigazgatást. — Mikor kerülhet sor a liberális interimár-bizottság megalakítására..? — Nem történt még döntés Bucurestiben a magyarpárti városvezetők ügyében

Ursu dr.: »Egyelőre mindenki a régi helyén marad«

A tegnapi események óta az aradi város-hézen minden csendes. A belügyminiszter által delegált új városvezetés, a „triumvirátus”, átvette az ügyek intézését és míg Ursu János dr., a tételességre ítelt tanács egykori vezetőségi tagja a polgármesteri kabinetbe költözött, Tatu János volt alpolgármester, akit az új kormány megerősített pozíciójában, továbbra is régi hivatali helyén marad. Az új városvezetés legújabb tagja, Constantinescu Sándor középiskolai tanár mindeddig még nem jelent meg a városházán, hogy átvegye hivatali hatáskörét, amit a beavatottak azzal magyaráznak, hogy a kitűnő tanár két aradi középiskolában is óraadó professzor és elfoglaltsága gátolja meg abban, hogy ténylegesen is átvegye. Velcsov Géza dr. volt magyarpárti alpolgármester elárvult íróasztalát.

A személycseréken tehát egyelőre tulvónánk, de még mindig élénken kommentálják várospolitikai körökben a tanács helyzetét, a melynek működését tulajdonképpen nem a belügyminiszterium, hanem már az új városházi triumvirátus függesztette fel. Várospolitikai körökben ezt a körülményt azzal magyarázzák, hogy az aradi triumvireknek egyenes utasításuk van rá, hogy mindaddig, amíg a parlamenti választások le nem zajlanak, csak a legszükségesebb közigazgatási teendőket lássák el: azután majd kialakul annyira a helyzet, hogy a jelenlegi triumvirátust kiegészítsék egy interimár-bizottsággá, amely levezetheti a községi választásokat is. Mindenesetre meg kell állapítani, hogy

a városi közigazgatás triumvirátusi rendszere e nemből egészen új

és még nem volt példa rá Aradváros történetében, minthogy arra sem volt példa, hogy annak a lakosságnak képviselője ne foglaljon helyet a város élén, amely a városi adófizetők többségét teszi ki. Ez a tény mindenképpen szépséghibája az újításnak, amely a maga teljes lényegében bizonytalan terminusig a városi önkormányzat elvét akasztotta szegre egyelőre. Nincs kizárva ugyan annak lehetősége sem, hogy a szerdán vagy csütörtökön Bucurestiből hazaérkező Marcus Mihály dr. liberális megyei tagozati elnök hoz még valamilyen utasítást a város vezetésére vonatkozólag a belügyminiszteriumból, bár ezt a lehetőséget éppen a beavatott kormánykörökben tartják leginkább kizártnak.

A jelenlegi helyzet egyébként számos ambíciót szabadított fel, hogy elhelyezkedést keressenek úgy a városi közigazgatás, mint a városi közüzemek keretein belül. Ezeknek a reményeknek azonban élénk cáfolatát adja Ursu János dr. delegált polgármester kijelentése, aki számos ízben oly értelemben nyilatkozott, hogy egyelőre nem lehet szó a hírhedt „Nagy Sepri” alkalmazásáról, mert ezt semmi sem teszi indokolttá.

A városi közigazgatás területén egyelőre mindenki a helyén marad és a parlamenti

az aradi Kereskedelmi Testület elnökét, valamint Vigyázó László volt Astra-gyári igazgató választások lezajlása után is csak azokat a legszükségesebb személycseréket viszik keresztül, amiket az új kormányzat szelme egyenesen megkövetel.

A városi polgárság körében érdeklődéssel várják egyébként annak a kormánypárti részéről kezdeményezett akciónak érdemi eldöntését, amelynek során Aradváros magyar lakosságának képviselőit Domán Sándort, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara alelnökét, tót kérték fel a későbbiek során megalakítan-

Tíz napig magánzárkába helyezik a letartóztatott rendőrségi pénztárnokot

Belügyminiszteri vezérfelügyelő és könyvszakértő érkezett Aradra

A mai nap újabb eseményeket hozott Orgovics Demeter, a letartóztatott rendőrségi pénztárnok ügyében. A délelőtti órákban megjelent Vulpe Constantin főügyésznél Moldovan Bucuresti-i belügyi vezérfelügyelő, egy belügyminiszteri könyvszakértő, valamint dr. Moga Romulus rendőrkezes kisérétében. A vezérfelügyelő bejelentette, hogy a minisztérium azért küldötte ki, hogy folytassa, illetve befejezze a legutóbb megke-

tériumhoz, amelytől az ügyészség sürgős intézkedést kért ebben az értelemben, hogy mielőbb befejeződhessen a vizsgálat munkája és leoldható legyenek a pecsét a rendőrségi pénztáráról. Beavatott forrásból származó információk szerint, holnap újabb vezérfelügyelő érkezik, aki az ügy fegyelmi részét intézi, míg Moldovan, a belügyminiszteri könyvszakértővel együtt, a rendőrségi pénztár, valamint a szövetkezet anyagi ügyeit vizsgálja felül.

A déli órákban újabb beható megbeszélés folyt le Vulpe Constantin főügyész és Seracu Adrian vizsgálóbíró között a rendőrségi pénztárnok ügyében. Részletes információval szolgált egyébként a vezérfelügyelőnek is. A megbeszélés alkalmával elhatározták, hogy a délutáni órákban ismét kiszállnak az aradi rendőrségen, ahol leoldják a Wertheim-kasszán lévő pecsétet és kiadják a pénzszerkezetben lévő, körülbelül 125 ezer lejű kitevő összegű, hogy akadálytalanul tovább folyósíthassák a közrendőrök fizetését. A pénz átadása után a kasszát természetesen újból lepecsételik. A kiszállítás délután öt óra tájban meg is történt. Még folyik a vizsgálat a vasárnap lecsúszott pecsét ügyében, bár ennek a bűnügyi hatóságok nem tulajdonítottak túlságos fontosságot, miután a Wertheim-kasszán lévő pecsét sértetlen volt. Ezideig azonban nem sikerült megállapítani, kinek a hibájából esett le a pecsét.

Orgovics Demeter, a letartóztatott pénztárnok, nyugodtan tölti a vizsgálati fogás napjait. A vizsgálóbíró utasítására, a pénztárnokot teljesen elzárták a külvilágtól és most egyelőre, tíz napig, magánzárkában marad és senkinek sem engedik meg, hogy érintkezést keressen vele. Ezt a vizsgálat érdekében tartják szükségesnek a bűnügyi hatóságok. A pénztárnok ügyében a legközelebbi napokban már várható konkrétumok, miután a vezérfelügyelői vizsgálatnak kell megállapítania, tulajdonképpen mi is történt a Prevederea szövetkezet pénzével és hogyan manipulálta Orgovics a város által fizetett rendőrök járandóságát.

CENTRAL-MOZGO: Ma utoljára: DÜBÖRÖG A FÖLD... Főszerepekben: GARY COOPER, HELEN HAYES, ADOLPHE MENJOU.
SELECT-MOZGO: A SZÉPSÉGIKIRÁLYNŐ. Németül beszélő szerelmi dráma. Főszerepekben: LOUISE BROOKS. Helyárak: 8, 10, 15 és emeleten 20 lej.

ÉN ÉS A KÖLYÖK

CHEVALIER

zenebonás kalandja három tükáros médivel és egy akaratos bébivel.

Holnap, csütörtökön

CENTRAL

dett vizsgálatot, amelyet — mint ismeretes — Bogdan vezérinspektor vezetett le. Bogdan ugyanis vizsgálata alkalmával megállapította, hogy a tüzetes munkához könyvszakértő kell, aki a Prevederea szövetkezet üzleti könyveit megfelelő szakértelemmel vizsgálhassa felül és ilyen értelmű jelentést is tett a minisztériumnak, amely azután Moldovan vezérfelügyelőnek adott megbízatást. A ma reggel érkezett magastangu minisztériumi tisztviselő tehát azért jött, hogy a legutóbb megkezdett vizsgálatot befejezze.

Miután ez tisztázást nyert, Vulpe Constantin főügyész arra az álláspontra helyezkedett, hogy megvárja, míg a belügyminiszterium távirati megkeresésére intézkedik. Amennyiben Moldovan vezérfelügyelő megbízást kap arra, hogy az Orgovics-ügy teljes komplexumát kivizsgálja, úgy nyomban átadja neki a szükséges iratokat. Még a mai délelőtti folyamán újabb távirat ment a belügyminisz-

Olcsóbb mint Bucarest
Jobb mint Budapest
Kalapot
Inget
Nyakkendőt stb.
MANEA-nál
a megyeházzal szemben. 4379

LEVÉL GOGÁHOZ

Irtta: FEKETE TIVADAR

Mottó:

Két szó menti meg

A mindenünnen megtámadt nagy eszmét!

A jók számára mondjuk egyikét:

„Veszélyben a hon!” És ők ébrednek;

A másikat a bünre mennydörögjük:

E szó: „Reszketek!” És megsemmisülnek!

Madách: Ember, tragédiája, IX. szín,
a Grève piacán.

Miniszter ur!

Olvastam nagyszerűen felépített beszédét, amit vasárnap a Goga-párt nagygyűlésén elmondott Kolozsváron. De hallottam egy másik beszédet is, bátrát, elegánsat, modern horizontút: — ezt a beszédet ugyancsak Miniszter ur mondotta el, Románia parlamentjében, ezelőtt két esztendővel, akkor, amikor a Iorga-kormány képviselőháza Miniszter ur ötvenéves születésnapját ünnepelte. Nem volt pártja Romániának akkor, amely ne egyhangulag ünnepelte volna Önben a tudós politikus és a megszállott lelkű, nagyszerű költőt. A Iorga-párt nevében akkor maga Iorga, az Akadémia elnöke beszélt, az a Iorga, aki magán kívül, minden poétára féltékeny a világon, az a Iorga, akivel Goga Oktaviánnak nem egyszer volt diadalmas szópárbaja a parlamenti üléseken. Iorga mennyköves, de maradi érveléseivel szemben Goga Oktavian úgy vivott, mint egy modern olasz törvívő-bajnok, szellemének rakétái, érveinek franciás csillogása, stílusának nemes fényű fordulatai igazolták akkor, hogy itt az igazi poéta lendülete, könnyen hengereli le a tudós nehézsúlyú lassúságát.

S amikor már minden pártnak minden szónoka, — köztük még a zsidópárté is — teli szívvel köszöntötte az ötvenéves Gogát és az egész parlament állva tapsolt, ahogy mondani szokás: — mint egy ember — és ön az ünneplés közben meghatódva, finom szabásu zakkójában ott állt a parlament szószerén, akkor három mondatot mondott Goga Oktavián: *a szabadságnak, az ihletnek, az emberi jogoknak és a tisztá szellemnek, olyan oratóri magasztán, könnyekkel a szemében, amilyent alig hallottak még a román parlament falai.* Most itt van ez a tegnapi beszéd, ez a kolozsvári Goga-szónoklat és most: e sorok írójának vannak könnyek a szemében.

Ez Goga Oktavián?... Ez a szabad szellem, szabad prédikátora?... Ez a költő... Vagy ez Goga, csakugyan ez Goga a politikus?...

Azt mondotta Ön, vasárnap, Miniszter ur, hogy Ön is volt kisebbségi. Talán a kisebbségeket senki jobban nem ismeri, mint Ön, de csak bolond lehet az, aki az itt élő magyarok lelkének angyali nyugalmában bizik. *Elégjenek meg a magyarok számarányukhoz méltó érvényesüléssel.* Az idegeneket le kell tépni az ország testéről, vagy internáló-táborba velük. Bizonyos ősi arroganciáról is beszélt, a mulatóhelyeken...

Megriadva és kétségbeesve hallom ezt miniszter ur szájából: ó, ki tudná jobban mint én, hogy kisebbségi sorsban, milyen hérosz volt az a Goga Oktavián akkor, amikor a „Huszadik Század”-ban és a „Nyugat”-ban írta nemzetpolitikai cikkeit, harcolván a régi monarchia nemzetiségi politikája ellen.

Mi lenne, ha mi kisebbségi sorsban olyan lángostorral pattogtathatnánk, mint Ön akkor, Miniszter ur? Mi lenne Miniszter ur, ha a magyarság számarányához mértén nyerne csakugyan elhelyezést mindenütt, ahonnét kizárták? Mi lenne, ha azok az idegenek, akik ennek az országnak kulturájába és szellemiségébe beilleszkedve, ennek az országnak kereskedelmi és szellemi életét lendítik fel, internáló-táborban poshadnának? Mi lenne, ha mindazt, amit miniszter ur ebben a beszédében emlegetett, csakugyan megvalósítanók?

... Keresem azt a Gogát, akit ismerni nemcsak magyar cikkeiből és román verseiből van szerencsém, hanem azt a Gogát is, akivel bucuresti-i otthonában nem egyszer folytattam meleg, nyílt beszélgetést. *Ebben a beszédében nem találom sehol.* Nem találom Petőfinek, Adynak és Madáchnak a fordítóját sem nem találom abban a kijelentésben sem, hogy Bucurestiben sok magyar darabot játszanak románul. Hiszen az egyik magyar

darab Madách „Ember tagédiája”, talán még ebben az évben színrekerül a bucuresti-i Nemzeti Színházban, Goga Oktavián fordításában. És én emlékszem arra a szeretetre is, amellyel Kádár Imre az ön szindarabját fordította és arra a lázra, amelyben én lelkesülten fordítottam az ön verseit:

Uj világról zengett dalom,
Hol hull a könny és hull az átok,
Nektek csak fájt a minden, amíg
A szívemet dobtam én rátok!

A gyűlölet ostora elbánt
Az ösbolyongó Ahasvérrel,
A végtelentől kezdve átkos
Világunk: telicsurrant vérrel!

Ez a két strófa — emlékszik-e Miniszter ur? — a „Fuit!” című versből való. Szerzőjét Miniszter ur személyesen ismeri úgy hívják, hogy Goga Oktavián.

Csakugyan: *a gyűlölet ostora elbánt Ahasvérrel. Ezt az ostort Goga Oktavián nem csattogtathatja. S ha a Végtelentől kezdve, a mi átkos világunk vérrel csurrant tele, ennek a vérnek a folyamát Goga Oktavián nem szaporíthatja. Nem szaporíthatja az a Goga, aki ma Ady kastélyában lakik, az erdélyi Csucsán. E kastély egykori birtokosa, emlékszik-e, Miniszter ur, ezt is leírta: „Hiszen magyar, román bánat ugyanaz”.*

Csakugyan ugyanaz: *a szabadság, a nyugati élet ritmusának és vágyának, a szabad szellem, szabad megnyilvánulásának, a népek jogainak savor bánata.*

Nem, ezt a kolozsvári beszédet nem Goga Oktavián mondta. *Ez lázdom, nem hiszünk az újságbetűknek.*

S ha Madáchal kezdtük, akit ön fordított románra, végezzük Vele: *a falanszterről van szó. A XII-ik színről. Ott mondja Adám — emlékszik-e, Miniszter ur?*

Ah Cassius! Ha ismernél, ki véled
Filippinél csatáztam! Hát odáig
Bir-e a rossz rend, a teoria
Tévedni, hogy egy-ily nemes kebel
Csak gátjaul van, s föl nem ismeri?...

Nem: a rossz rend és a teoria nem tévedhet idáig!

S nem tévedhet ezzel a rossz renddel és ezzel a teoriával, Goga Oktavián sem!

Vagy, ha igen: akkor mi, akik hittünk Benne: megtépjük ruháinkat, hamut hintünk a fejünkre és magunkban eltemetjük őt!

Sulyos feltételű párbaj lesz szerdán a magyar fővárosban

Háromszori golyóváltás — Sértelenség esetén nehéz lovassági kard

Budapestről jelentik: Sulyos feltételű párbaj színhelye lesz szerdán délután az egyik budapesti kaszárnya. A szembenálló ellenfelek: Weiss István, az Országos Társadalombiztosító Igazgatója és Berényi Sándor budapesti hírlapíró, akik között az elmúlt napokban a törvényszéken sulyos incidens játszódott le egy cikk miatt. Weiss interjút adott Berényinek, a cikk azonban nem abban a lapban jelent meg, amelynek számára az újságíró a nyilatkozatot kérte, mire Weiss sértő hangú levelet intézett a lap szerkesztőségéhez. Berényi emiatt feljelentette az igazgatót, akit a bíróság felmentett. A tárgyalás során az igazgató azt a kifejezést használta Berényivel szemben: „sajtókuli”. A bírósági tárgyalás befejeztével, a folyosón az újságíró odaugrott Weiss Istvánhoz és tetteleg inzultálta. „Nesze neked sajtókuli!” felkiáltással.

A sulyos incidens lovagias utra terelődött és a segédek először pisztoly-, majd kardpárbajban állapodtak meg. A feltételek szerint háromszori golyóváltás lesz. Vontescövű pisztolyokkal, majd ha a felek sértetlenek maradnak, úgy a párbajt nehéz lovassági kardokkal folytatják. Szerdán délután folyik le a párbaj,

Egy csók és más semmi...

A Halász-Eisemann-operett bemutatója

Szellemes, fordulatos, ügyes mese, izgató vigjátéki bonyodalom, francia mintára: ez Halász Imre operettszövege. A téma: egy asszony, aki két éve van férjével és mégsem asszony. A megindított válóper döntő napja előtt egy váratlan éjszaka váratlan attackjában asszonnyá érik és az ismeretlen merénylő: a válóperes férj ügyvédje. Akármelyik francia vigjátékiró büszkén vállalhatja Halász darabjának szerzőségét. Ott, ahol már a pornográfia határát surolja ez a téma, a pikantéria finom piruettjét táncolják az ötletek és ezt áttáncolják és átneklük, rendszerint kiélezett helyzetekben, maguk a színészek is. A melódia Eisemann gazdag és szellemes zenei vénáját a népszerűség szárnyán röppenő szövegekkel olvasztják össze.

Az aradi bemutató — örömmel szögezzük le — ismét zsufolt ház mellett — vidáman és bravurosan pergett, talán csak a harmadik felvonás lehetne gördülőbb. Az együttes harmadik premierje azt demonstrálja, hogy az egymástól még idegenkedő partnerek összeszoktak, kipróbálták egymás kvalitásait és az egymáshoz való alkalmazkodás jegyében a játék harmóniát sugárzott. Timár Illa rutinja, nagy készsége, könnyen lendül át éles jelenetekben, hangja kristálytisztán csengett, társduettjei vastapsot arattak. Jó primadonna, akire építeni lehet. A szubrett szerepet ezuttal Dálnoki Dudus kreálta meglepő és frappáns jeleit adva annak az egyre fejlődő talentumnak, amely ügyes rendezői kéz mellett még sok értékes sikerre számíthat. A második felvonásbeli duettje a mulatságos fiatal Szendreyvel négyeszi ismétlést jelentett. Tunyoghgy Péter bemutatkozása óta a mai darabban volt a legrokonszenvesebb, temperamentumának ifjú árama megtöltötte a színpadot. Felhő, aki sok ambícióval és most már a pergő tempó teljességét elérő módon rendezte a darabot, ezuttal olyan szerepre talált, amelyben színészi készséghangszerének minden hurján játszhatott. Az előadás humorának csillogó transzparenséje azonban mégis Górmóri Emma játéka volt. Jó lélekkel irhatjuk ie: a magyar nyelvterületeken kevés komika venyezhet ezzel az istenáldott tehetséggel. Kisebbszerepekben Hegecssy Magda, Kun Dezső és Bársony Imre alkalmazkodtak az együtteshez, amelyből néhány szavával kitünt a fiatal Odry, Színész lesz belőle. A harmadik felvonás törvényeszi jelenetében, a bírói pulpituson láttunk néhány mandzsuri maszkot. A második előadásra talán ez eltűnik.

Csányi Mátyás született zeneisége és dirigensi rutinja, heroikusan verekedett a zenekarral. Amit Csányi végzett, emberfeletti és művészi teljesítmény. Az operettnek frenetikus sikere volt, a közönség elégedetten és lelkesen tapsolt: az „Egy csók és más semmi”-nek a szezon folyamán a szokottnál jóval több előadást jósolunk (F. T.)

.....

Botránys tüntetés a párisi apostoli nuncius ellen

Párisból jelentik: Tegnap délelőtt botránys tüntetést rendeztek a marseillei pályaudvaron Maglione párisi apostoli nuncius ellen az Action Française királysági ifjai. Az egyház tudvalevően már régóta szakított az Action Française-zel, a francia tulzó királyságiak és reakciók mozgalmával. A párt lapja az utóbbi hetekben heves hadjáratot indított a pápai nuncius személye ellen. Erre vezethető vissza a tüntetés. Amikor a nuncius a marseillei pályaudvarról kilépett a tere, többszáz „király-rikkancs” vette körül és gyalázó kifejezésekkel illette. A rendőrségnek nyomhelen sikerült a nuncius támadóit szétvernie.

.....

Botránys tüntetés a párisi apostoli nuncius ellen

Párisból jelentik: Tegnap délelőtt botránys tüntetést rendeztek a marseillei pályaudvaron Maglione párisi apostoli nuncius ellen az Action Française királysági ifjai. Az egyház tudvalevően már régóta szakított az Action Française-zel, a francia tulzó királyságiak és reakciók mozgalmával. A párt lapja az utóbbi hetekben heves hadjáratot indított a pápai nuncius személye ellen. Erre vezethető vissza a tüntetés. Amikor a nuncius a marseillei pályaudvarról kilépett a tere, többszáz „király-rikkancs” vette körül és gyalázó kifejezésekkel illette. A rendőrségnek nyomhelen sikerült a nuncius támadóit szétvernie.

H I R E K

A technikus Mikulás

Alig néhány esztendővel ezelőtt a világhírű német játékgár igazgatói a gyártelep látogatóinak bliszken mutattak egy, néhány fillérbe kerülő kis bádogszamarat s azt állították, hogy ez az ügyesen szaladó csacsi az akkori esztendők nagy produkciója s a kitűnő eredményű év legfőbb mérlegtétele. Most pedig azt olvassuk, hogy az angol játékaruházak „külön mérnököket alkalmaztak”, akiknek az a hivatása, hogy a gyerekeknek megmagyarázzák azokat a játékokat, amelyeket az idén kapnak. Mert ezek a játékok: rádiók, autók, repülőgépek, a technikának egyéb úgynevezett csodái, nem is szólva arról, hogy a kisleányok babakonyhájának tüzhelyét most villamosáram fűti.

Ugyancsak nem is olyan régen, nagy tudományos irodalma volt a gyermekjátéknak és a gyermeki fantáziának s nagyon messzemelő következtetéseket vontak le belőle az ember primitív és ősi kulturájára vonatkozólag. Nagy történelmi fejlődésnek indulását és magyarázatát látták egy-egy rongybabában, vagy egyéb primitív játékokban, amelyet a naiv, de gazdag gyermeki fantázia avatolt játék közben mesebeli tündérkirálynővé vagy hétfejű sárkánnyá. Mert akkoriban még, aki játékot adott a gyerek kezébe, arra számított, hogy a leprimitív és legegyszerűbb holmi ad a gyerek számára legtöbb lehetőséget a legszebb játékra: a képzelet színes változatosságára. Néhány fillérnyi bádóg, egy olcsó rugó, négy egyszerű kerék és sok-sok gyermeki fantázia — volt a legjobb játékszer.

Ma pedig kishúg azon versengenek, hogy kis repülőgépiük légsavaria melyikük gépét viszi magasabbra, melyikük haditankja tud több embert felőni. Sokat és sokszor beszélünk ennek a világnak nagy átalakulásáról, de ez az átförnyődés sehol sem olyan szembeötölően nagy és nyilvánvaló, mint a gyerekek és játékaik életében. Hajdan a játszó gyerek költő volt, a maga nagyívű fantáziájának szárnyán repült, ma technikus, aki nem képzelettel, hanem repülőgéppel száll. A papamama-játék, a főzőcske s a rongybabu helyén villanykonyha és szabályos motorral dolgozó automobil képviseli egy új technikai világ új gyermekeit.

— **IDÓPROGNÓZIS.** Változókéony idő, északi szél, kevesebb csapadék, a hőmérséklet tovább süllyed.

— **Tischler Mór gyilkosának bünpere.** Bucurestiből jelentik: Kedden délután két órakor vette kezdetét Siancu kapitánynak Tischler Mór gyilkosának bünpere. A tárgyalás megnyitása után. Oancea védő, hivatközással arra, hogy sok tanu nem jelent meg, kérte a tárgyalás elnapolását, ami meg is történt. Az új tárgyalás terminusa 1934. március 22.

Új sztratoszféra-repülés készül

Moszkvai jelentések arról számolnak be, hogy Oroszországban ismét sztratoszféra repülésre készülnek, amellyel az összes eddigi rekordokat megakarják dönteni. A ballon neve Osier és december nyolcadikán valószínűleg a leningrádi repülőtérrel fog startolni. A ballont ellátják egy mesterséges olvasztó készülékkel, nehogy a nagy hideg következtében a súlyos jégréteg meggátolja a sztratoszférréplőket a nagy magasság elérésében.

— **Gróf Bethlen István előadása Londonban.** Londonból jelentik: Bethlen István gróf ma előadást tartott a királyi külügyi társaságban, az erdélyi problémáról.

— **Botrány egy párisi hangversenyen.** Párisból jelentik: Botrányos jelenetek játszódtak le tegnap este egy hangversenyteremben. Az egyik párisi zenekar a híres „3 garas” operából játszott részeket, amikor felugrott helyéről egy Florence Schmidt nevű zeneszerző és, „Heil Hitler!” kiáltással tiltakozott az ellen, hogy a Németországból kitiltott operát játszik. A közönség nem osztozott a zeneszerző véleményében és leintette a közbeszólót. Florence Schmidt azonban többször is hangosan megzavarta a hangversenyt, míg végül is maguk a nézők vezették ki a tereméből.

— **Izgatás vádjá alól felmentett újságról.** Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári ügyészség nemrégiben eljárást indított Czinczár Miklós hírlapíró ellen, aki egyik cikkében kritikái hangon foglalkozott azzal, hogy az ország összes városai és községei kötelesek bevételük 5 százalékát Bucuresti javára befizetni, ugyanakkor, amikor Erdély lakossága nélkülözések között él. A kolozsvári törvényszék Decusera—Pop-tanácsa a sajtóper ügyében hozott ítéletet, amelyben felmentette az újságról az ügyészség által emelt izgatás vádjá alól. Az ügyész az ítélet ellen nem jelentett be fellebbezést, így tehát az jogerős.

URANIA

MA, szórdán 5 órától leszállított helyárrakkal NAGY FILMPERETT

MINDEN CSAK KOMÉDIA (A mai nők.)

Lee Parry, Paul Hörbiger, Betty Aman, Harald Paulsen, Adele Sandrock, Otto Wallburg. **GEORG JAKOBY** rendezése.

Délután 8 órakor. **Közkívánatra**

HAJSZA AZ IGAZSÁGÉRT
Ken Maynard és Tarzan, a csodáló igazalommal toll cowboy-filmje.

Jön: KAISERWALZER.

— **A SZIBÉRIAI EXPRESSZ MERÉNYLŐI KÖZÜL TIZENNYOLCAT KIVÉGEZTEK.** Pekingből jelentik: A szibériai expressznek Czikar mellett történt megtámadása miatt 18 kínai banditát, akiket sikerült elfogni, a mandurial haditörvényszék halálra ítélte. Az ítéletet azonnal végrehajtották.

— **Felmentő ítélet.** Az aradi törvényszék ma hirdetett ítéletet abban a bűnygyben, amelynek vádlottja Popa Livius aradi hadsergészállító volt. Popát Mold József vasuti főfelügyelő jelentette fel azzal a váddal, hogy a temesmegyei Parcza községben 20 ezer lejt vett fel az ő nevében és a pénz elultajdonította. A bíróság bizonyítékok hiányában felmentő ítéletet hozott.

— **Változások a lippai rendőrségen.** A lippai rendőrség vezetésében újabb személyi változások történtek. A temesvári rendőrkvesztura Lazaru György rendőrnokbiztosot bízta meg a lippai ki- rendeltség vezetésével, ugyanakkor a legénységi állományban is több személy kicserélése történt meg. Elhelyezték Lippáról Georgescu detektivet is.

Kalmár József villanyberendezési vállalkozása

Arad, Str. Bratianu (v. Weitzer János-ucca) 1.
Villanyvilágítási berendezések, izzólámpák, csatlárok részére jutányos áron, kedvező feltétellekkel. 4290

— **Autógázolás.** Bica Valér, az aradmegyei Barsa községbeli jegyző azzal a váddal terhelve került ma az aradi törvényszék elé, hogy néhány hónappal ezelőtt autójával elütötte Bota Rozália barsai asszonyt Bota Rozália könnyebb sérüléseket szenvedett. A bíróság ma 2500 lej pénzbüntetésre ítélte a jegyzőt, de a büntetés végrehajtását három évre felfüggesztette.

CONSUM- és készpénzvevők

— **A Zeletzky-ügy.** Bucurestiből jelentik: Keddre volt kitűzve a Semmitűzők előtt azoknak az illetékeségi kifogásoknak az ügye, amelyeket a Zeletzky-ügyben a védők emeltek. A védelem és az ügyészség együttes kérelmére, a tárgyalást január 23-ikára napolták el.

— **Új kerületi postaiszagtató.** A temesvári postaiszagtató részéről ma értesítették az aradi postafőnökséget, hogy a postakerületi igazgató pozícióját Golumbici Victor volt temesvári postafőnök foglalta el, Bolchis Jánost, az eddigi postaiszagtatót magasabb hivatással bízta meg a vezérigazgatóság. Golumbici Victor, az új kerületi postaiszagtató ezelőtt a temesvári főposta élén állt és érdemeinek elismeréséül ültette őt a postakincstár a kerületi postaiszagtatói székbe.

— **A Reichstag-per mai tárgyalása.** Lipscebből jelentik: A Reichstag-per mai tárgyalásán Dimitroff vádolt kijelentette, hogy az események tisztázása szempontjából feltétlenül ismerni kell, hogy milyen volt a Reichstag felgyújtásának idején a politikai helyzet és ezért Schleicher, Hugenberg, Papen és Brüning kihallgatását javasolta. Dimitroff előterjesztése fölött holnap dönt a törvényszék.

— **A cseh fegyvercsempészségi ügy újabb fejleményei.** Bécsből jelentik: A cseh fegyvercsempészségi ügyben letartóztatott öt emberről megállapították, hogy valóban a csempésztársasághoz tartoztak. Megállapította a rendőrség azt is, hogy a Dunán Pozsonyból Bécsbe szállított hordóknban és ládáknban gépfegyver-golyók és gépfegyver-csövek voltak. A csempészségi már hónapok óta folyt Pozsony és Bécs között. A cseh lapok a csempészséssel nem foglalkoznak és hír szerint cseh részről már intézkedés történt annak érdekében, hogy az ügyet diszkrétan kezeljék.

egyaránt jól és olcsón vásárolhatnak

BÁRSONY

— **Letartóztatták Garcia Sanchezet.** Madridból jelentik: Nagy feltűnést keltett, hogy a rendőrség hirtelen este letartóztatta Spanyolország egyik legismertebb íróját, Garcia Sanchezet. A letartóztatás egy banketten történt, amelyen az író beszédet mondott és élesen bírálta a kormány tevékenységét, főleg azonban a katalánoknak tett engedményeket kifogásolta.

— **Kivégeztek egy gyilkost Németországban.** Boroszloból jelentik: A vizsgálati fogház udvarán ma reggel kivégezték Gerber Kurt celski munkást, akit október 31-én a rendkívüli bíróság Doktel rohamosztagos meggyilkolása miatt halálra ítélte. A porosz miniszterelnök nem élt a megkegyelmezés jogával. A kivégzést lefejezéssel hajtották végre.

— **Alaptalan vádaskodás.** Kárpáti Gyula és Kelen Lajos aradi ügyvéteket lopással vádolva állították ma az aradi törvényszék elé. A vád szerint a két ügynök, aki a Singer varrógép-cég alkalmazásában állott, behatolt Boksa Péterné lakására és az asszony távollétében elvitték a varrógépét. Boksné feljelentésére megindult a büntügyi eljárás és az aradi törvényszék ma tárgyalta az ügyet, Kárpáti és Kelen beigazolták, hogy a varrógépet tulajdonjog fenntartásával adták el és Boksné még 1500 lejt tartozott a vételárra, ami régen esedékes volt. A bizonyítékok alapján a bíróság felmentette a két ügynököt.

— **Lopásért — nyolc hónap.** Iszlay Vilma cselédeleány került ma az aradi törvényszék elé, lopással vádolva. A leányt Hartmann Kálmán aradi ékszerész jelentette fel, mert 1932. nyarán, amikor nála szolgált, különböző ruhanemléket lopott el huszezer lej értékben. A cselédeleánnyal együtt a vádlottak padjára került két huga, édesanyja, valamint egy Prasz Rozália nevű nő, akiket orgazdasággal vádoltak. A törvényszék nyolc havi börtönre ítélte a leányt, a többieket pedig bizonyítékok hiányában felmentette.

kötött-szövött, harisnya-áruházban, Piata Avram Iancu 18.

— **Új előadó a Wizo pódiumán.** Weiszberger Gusztávné Sinclair Lewis „Anne Vickers” című könyvét ismertette a Wizo keddi kulturálutjánján. Részletesen beszámolt a könyv tartalmáról, ugyesen csoportosítva az eseményeket a hősnő személye köré, Anne Vickers, mint a modern nő megtestesítője, sok szenvedésen és csalódáson megy keresztül, míg élete célját elérte. Ezt az igazságszeronyi szenvedést ma már minden dolgozó nő átérzi, s éppen ezért őszinte elismeréssel és köszönettel adózott a nagyszámu közönség Weiszberger Gusztávnénak, aki tanujelét adta kiváló előadó készségének is.

Havazások egész Európában

Egész Európából havazásokat, viharokat jelentenek.

Berlinben mára virradó éjszaka leest az első hó.

Franciaország középső és keleti részein, — mint Párisból jelentik — nagy havazások voltak. Metz és környékét 20 centiméter vastag hóréteg borítja. A német határon: Mulhouseban és Strassburgban, valamint az egész Bourbogneban tegnap egész nap havazott.

Észak-Olaszország magasabb vidékein, mindenütt havazik — jelentik Rómából. — A Bellunon egy méternél magasabb a hóréteg.

Ausztriában is havazik. Grácból jelentik, hogy ott tegnap dél óta hóvihar dühöng. Az óriási hőtömeg nagy károkat okozott a városban, elpusztította a telefonvezetékeket, a szél pedig több ház tetetőjét iesodorta. A közlekedés nagy akadályokkal küzd. A tüzoltóság állandó készenletben van.

Véres szerelmi dráma Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: Véres szerelmi dráma játszódott le az egyik forgalmas bucuresti-uccán. Dragusin Mária himzőző a nyílt uccán rálőtt hűtlen barátjára, aki halálos sérüléssel zuhant a kövezetre. A szerelmi tragédiáról az alábbiakban számol be bucuresti-i tudósítónk:

Aidochi Viktor 23 éves postatisztviselő két esztendő óta közös háztartásban élt Dragusin Mária himzőzővel. Tegnap reggel Aidochi azzal hagyta el a közös lakást, hogy oda tőle nem tér vissza. A szerencsétlen leány, miután hiába várta vissza barátját, bosszura határozta el magát és revolvert tett táskájába, majd Aidochi keresésére indult. Az Apolodor-ucca sarkán megpillantotta Aidochit, aki új barátnőjével sétálgatott együtt. Dragusin Mária nagy bátorsággal rendezett, majd hirtelen mozdulattal előkapta revolverét és Aidochira lőtt. A golyó nyakán találta a hűtlen szerelmezt, akít haldokolva szállítottak a kórházba. A merénylő leányt letartóztatták.

— **Rejtélyes aktalopás a földművelésügyi miniszteriumban.** Bucurestiből jelentik: Ma délután Bucurestiben olyan hírek terjedtek el, hogy a földművelésügyi miniszteriumból ismeretlen tettesek igen fontos erdőkisajátításról szóló aktákat loptak el. Az egyik kabinetiroda asztaláról tüntek el a fontos iratok, amit a lopást követő percekben már fel is fedeztek. Nyomban intézkedtek és a miniszterium összes kapuját lezárták. Felkutatják az összes szobákat, termeket, de sem az iratok, sem a tolvajok nyomára nem akadtak rá. A bucuresti-i rendőrség a titokzatos lopás ügyében teljes apparátussal indított nyomozást.

Dec. 3-án, vasárnap este 9-kor
4405 ... a Kulturpalotában

Cz. Salgó Piroska
zenekari-zongoraestje
BEETHOVEN
CESAR FRANCK } versenyművek.
CHOPIN
Jegyek: 20-80-ig Sándornál.

— **Gépfegyversortűz egy mandsu fegyház lázadó rabjaira.** Karbinból jelentik: Cicikar közelében az ottani fegyházban fegyverlázadás tört ki. Minthogy a fegyvereket jó szóval nem lehetett engedelmességre bírni, a fegyház vezetősége utasítást adott az őrsnek, hogy fegyverüket használják. Az őrség gépfegyverrel sortűzet adott. Tizenkét fegyver meghalt, négy súlyosan megsebesült, a többiek sebesülése könnyű.

— **Súlyos autóbuskarambol Budapesten.** Budapestről jelentik: Kormányen végzetessé válhatott volna az a karambol, amely ma délelőtt a Báthory-ucca és a Honvéd-ucca kereszteződésénél történt. Egy 8-as villamos, amely a Kossuth Lajos-tér felől, a Vilmos császár-ut felé haladt, nagy erővel nekiment a uccát keresztező 15-ös autóbussznak. Az autóbussz két hátsó ablaka pozdoriává tört és a felszálló lépcsőn álló Tamás János BSZKART-alkalmazott lezuhant és a villamoskocsi alá került. A fékezés és az összeütközés ereje következtében a villamoskocsi még idejében megállt és így a kerékek nem érték Tamást. A mentők Tamást és az ugyancsak könnyebben megsebesült Preisach Sándor mérnököt a Rókus-kórházba szállították.

— **Új bonok az exportörök számára.** Bucurestiből jelentik: Bratiano pénzügyminiszter és a Banca Nationala kormányzósága behatóan tanulmányozza az export emelésének kérdését. Különböző tervek merültek fel a romániai exportörök kártalanítása céljából, mert őket súlyosan érinti a lej külföldi hivatalos és magánforgalomban kialakult érték különbsége (disparitása.) Nemcsak a lejnek, hanem utjabban a márkának, a pengőnek, az osztrák sillingnek, a dinárnak is disparitása van Svájcban. A lej hivatalos árfolyama Zürichben 3.05, a magánárfolyama pedig 2.55. Mivel emiatt az exportörök kárt szenvednek, a differencia megterítése céljából valószínűleg export-bonokat fog kibocsátani az állam, mert az eddigi kompenzációs kártalanítási rendszerrel nem érték el a kívánt célt. Ezt a fontos kérdést a Nemzeti Bankkal egyetértően intézi el a pénzügyminiszter.

— **Közös sirba temetik a szerelmes gyermeköngyilkosokat.** Tegnap délután a Rókus-kórházban meghalt a London-szállóbeli gyermektragédia másik áldozata, Lócsy Anna is. Most már mindkét gyermek holtteste kint van a törvényszéki orvostani intézetben. A néhány nap előtt meghalt László Bélát a szülei még mindig nem temették el és mint a rendőrség életvédelmi osztályán kijelentették, szeretnék teljesíteni szerencsétlen fiuk utolsó kívánságát, közös sirba temetni kis szerelmével, akivel együtt indult a halálba. A temetés idejéről még nem történt döntés.

Baj van az Anny Ondra— Max Schmehling-házassággal

Az egyik bucuresti-i lap szenzációja. Kissé pikáns, de feltétlenül érdekes. Ha nem igaz, felejten érte a Dimineața. Azt írja ugyanis bucuresti-i lapársunk, hogy Anny Ondra, a világhírű filmsztár benyújtotta a válóper férje, Schmehling ellen. Pedig mindössze pár hónapja házassok, alighogy túl vannak a mézeshegyen. S éppen itt a baj. A mézeshegy alatt történhetett valami. Mert a bájos filmsztár azt írja válóperi keresetében, hogy csalódott férjében, aki csak külsejére nézve atléta... Aki igen jó box-bajnok lehet, de — hogy is fejezzük ki — férfi képességei nem állanak egyenes arányban boxtudásával... Nem mi mondjuk ezt, Isten ments, hogy egy boxvilágbajnokról ilyesmit állítsunk. Ha nem igaz, Anny Ondra a felelős. Illetve, ha az egész válóper nem igaz — a Dimineața mozivonatvezetőjének kelte rajta...

— **Modern gyermekmese-délutánt tart az Iparos Otthonban.** Mikulás napja előtti délután Fekete Tivadar, kicsiknek és nagyoknak. December 5-én öt órakor ott lesz minden kisgyermek és felnőtt, hogy meghallgassa Erich Kästner modern gyermekmeséit, a vitát Mikulás bácsi és Fekete Tivadar között s mindazt a mai szellemű gyermekszórakozást, amit egy ilyen Mikulás-délután csak adhat. Meghívókat Sándor Ferencnél lehet előjegyezni a nagy érdeklődésre való tekintettel, már máától kezdve.

**Különleges szép és jó
PAPLANOK**
csak
Ruttkay & Botye cégnél
feltűnő olcsó árakban.

— **Fokozni kívánják a kulturbélyegek forgalmát.** Az aradi postafőnökségre ma rendelet érkezett a képeslevelezőlapokra alkalmazandó kulturbélyegekre vonatkozólag. A közönség részéről gyakran megnyilvánult az a panasz, hogy a postahivatalokban kulturbélyeget vásárolni nem lehetett és azt csak a bélyeglerakatok árúsították. Az új rendelet intézkedik az irányban, hogy a postafőnökségen és a postahivatalokban is beszerezhesse a közönség a kulturbélyegeket s ily módon a jövőben megkönnyítsék a képeslapok frankirozásához kötelező 2 lejes kulturbélyegek beszerzését.

— **Finom mammutcemege.** Berlinből jelentik: Moszkvai hír szerint a szibériai Yamalfélszigeten új mammutot találtak jégbefagyva. Azon a területen a földet borító vastag jégkéreg sohasem olvad el teljesen, az óriás állat úgy maradt meg teljesen, mintha örök jégszekerényben volna. A mammutot egy expedíció találta meg, amely előzőleg megfigyelte, hogy a vidéken élő szamojéd lakosság öngyönvizelelti tárgyakat használ, amelyek a hagyomány szerint a nem tulságos messzeségben levő jégkérges földrészről valók. A tudományos társaságnak sikerült a bennszülöttek segítségével a mammutot szabaddá tenni. Husát az európaiak megkóstolták és chetőnek találták. Különösen feltűnt a hus tökéletes frissesége és izletessége. A tudósítás beszámol arról is, hogy 1902-ben az akkor felfedezett mammut husából az Orosz Tudományos Akadémia jégbecsomagolva ajándékolta nagyobb darab friss húst küldött a párisi Academie-nek. Ennek tagjai akkoriban ünnepi vacsorát rendeztek, amelyen a mammut-húst volt a legfőbb fogás. A „halhatatlanok” egyértelműen úgy vélekedtek, hogy a hus jó, nedvdus, csak egy kicsit rágós.

— **A Creditanstalt pere Cernauti város ellen.** Bucurestiből jelentik: Rendkívül érdekes per tárgyalása folyt le a napokban Bécsben, a román-osztrák döntőbíró előtt. A pert a Creditanstalt indította Cernauti városa ellen amelynek 1917-1918-ban kölcsönt nyújtott hadikölcsönkötvények jegyzésére. A kölcsön összege a kamatokkal 6 millió 300 ezer koronára emelkedett és ezért a Creditanstalt most 3 millió 150 ezer lej követelt, azon a címen, hogy közönségi kölcsönt adott, a mely 2:1 arányban váltandó be. Cernauti városa ezzel szemben arra hivatkozott, hogy azok a városi tanácsosok, akik a kölcsönszerződést aláírták, nem voltak erre feljogosítva. Azonkívül nem tekinthető közönségi kölcsönnek a felvett pénz, mert nem beruházásokra fordították. A napokban tárgyalta az ügyet a román-osztrák döntőbíró, amely a román álláspontot fogadta el és kimondta, hogy Cernauti városa a szerződés értelmében 1957-ben köteles visszafizetni a kölcsönt, azonban a Creditanstalt csak 630 osztrák shillingre tarthat igényt.

Dr. Dengl János

a berlini és hamburgi bel-, ideg-, szülészeti-, nőgyógyászati- és sebészeti egyetemi klinikák v. assistense

Szanatóriuma

Ujarad, Calea Banatului 185. (Fő-ucca.)
Telefon: 745. 4357

Felvételnek mindennemű betegnek. — Szakorvosi kezelése. — Szabad oroszlásztás
Röntgen; modern fizikoterápia; diétikus konyha.
Igen mérsékelt árak!

— **A „Petit Parisien” fentartja az okmányok hitelességét.** Párisból jelentik: Még mindig tart az izgalom a „Petit Parisien” szenzációs közlései miatt, amelyek a Hitler-mozgalom külföldi diplomáciai tevékenységének állítólagos irányvonalairól szólnak. A lap most nagy feltűnést kelt azzal, hogy a német cáfolatokkal szemben fentartja értesülését és feltűnő formában célzást tesz arra, hogy az okmányokat „egy tábori követő” kapta. Az ügy valószínűleg a Kamara legközelebbi ülésén is szóba fog kerülni.

— **Furfangos alkoholcsempészek a genfi bíróság előtt.** Genfből jelentik: A svájci szövetségi bíróság érdekes per tárgyalását kezdte meg. A vádlottak padjára nyolc alkoholcsempész került, egy tiztagu bandának nyolc tagja, két társuk Franciaországban várja kiadatását. A csempészek Jugoszláviából vetek alkoholt Svájcba, de a genfi vámhivatalban bor-nak jelezték a szállítmányt. Furfangos kis kézüszleket, tartályokat szereltek fel az alkoholos tankkocsikra és a tartályokban valóban bor volt. A hatóságok csak jó idő múlva jöttek rá arra, hogy az igazi nagy belső tartályok alkohollal vannak tele. Ezzel mintegy hétmillió svájci franknyi kárt okoztak. A tárgyalás előreláthatólag két-három hétig tart.

— **Gazdasági szerszámok lopásával vádolva** került ma a bíróság elé Mot Péter curtici-i gazda. A bíróság több tanut hallgatott ki, többek között Mot 13 éves kislát, aki azt vallotta, hogy egy ismeretlen katona adta édesanyjának át a gazdasági szerszámokat. A törvényszék három havi börtönre ítélte a gazdát.

— **Sarlach-járvány Aradmegyében.** Gurahonc-ról jelentik: Nagy sarlach-járvány dühög a Halmágytól néhány kilométernyire fekvő Talagiu községben. A járvány erősen terjed, ugyannyira, hogy Talagiu községben járványkórházat kellett rögtönözni. Eddig 15 sarlachos beteget szállítottak be a kórházba, ahol dr. Haász Erich a halmágyi járás főorvosa mindent elkövet a járvány leküzdése érdekében. Aránylag a sarlachjárvány könnyebb esetével állanak szemben a talagiuiek, mert eddig csupán egy halálos áldozatot követelt a ragályos betegség.

— **Áramszünetelés.** A Villanytelep Igazgatósága értesíti a n. b. fogyasztó közönséget, hogy nagyobb mérvű sürgős javítások miatt f. é. decem-ber hó 1-én pénteken, az áramszünetelés szünetelni fog reggel 8 órától 9 óráig Bdul Dragalina, Bdul Carol, Malul Domnizei, Malul Muresului, Calea Saguna, Str. Sincai, Str. Caragiale, Str. Eminescu, Str. Brancovici, Str. Baritii, Str. Gheorghe Lazar és az ezen uccák által határolt részeken, ugyszintén Ujaradon is.

— **Ma az alanti gyógyszer-tárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

JANKA: Bul. Reg. Ferd. (Boros Béni-tér.)

SZONDI: Str. Consistoriului (Batthyány-ucca.)

WEISZ: Piata Avram Iancu (Szabadság-tér.)

SPORT KÖZLÖNY

Karácsonykor is Nemzeti Bajnoki mérkőzéseket fognak játszani

Hét mérkőzést tűzött ki a labdarugó-szövetség decemberre. — Valamennyit Bucurestiben játszóknak, ha — a szövetségnek az időjárás is engedelmessé válik

Az Aradi Közlöny vasárnapi számában beszámoltunk arról, hogy a Nemzeti Bajnokság Intézőbizottsága december 3-ára és 6-ára pontokramenő küzdelmet sorsolt ki, most tudósítónk arról értesít, hogy a bizottság további öt meccset sorsolt ki decemberre, így a tervek szerint karácsonykor is meccset fognak játszani. A decemberre kisorsolt, illetve kitűzött meccsek időpontja:

December 3. Mures—Unirea-Tricolor.
December 6. CFR—Brasovia.
December 10. Venus—Tricolor.
December 17. CFR—Tricolor.
December 24. Venus—Brasovia.
December 25. Romania—Unirea-Tricolor.
December 26. Soimii—Juventus.

A decemberi program tehát egészen csinosan néz ki. Kissé „tulzsufoltnak” látszik ugyan, de ez most nem fontos, fő, hogy a tavaszi program ne legyen tulzsufolt. Az érdekelt egyesületek közül a bucarestiek már is élesen tiltakoznak a labdarugószövetség intézkedése ellen, mely a sport kereteit túllépve a Nemzeti Bajnokságot favágássá, az egészséget is veszélyeztető sportszerűtlen robotmunkává alacsonyítja le. Az intézkedés anyagilag is súlyosan érinti a bucaresti-i egyesületeket, mert a sárban, hóban, fagyásban lejátszandó

mérkőzéseknek nem lesz közönségük, különösen nem karácsonykor, amikor egymásután három napra három mérkőzés van kitűzve és amikor valószínűleg maguk a csapatok sem lesznek hajlandók otthonuktól távol robotolni.

A decemberi mérkőzéseken a szövetség döntése szerint azok a játékosok is résztvehetnek, akiknek játékjoga az igazolási szabályok szerint csak február 1-én nyílna meg új egyesületük részére.

Elismerjük, hogy tavaszkor — a világbajnokságra való tekintettel — tulzsufolt a program, de ezt nem szabad úgy megoldani, hogy a tulzsufoltságot tavaszról egyszerűen áthozzák decemberre. Csapataink a szezon végén fáradtak, a játékosokat télen agyonhajszolni nem lehet és nem szabad. Utóvégre amatőr csapatokról van szó, amelyeket nem lehet arra kötelezni, hogy karácsonykor Bucurestiben tegyék ki magukat tudgyulladásnak és súlyos baleseteknek. A szövetségnek központosítást kell választania. A decemberre kitűzött mérkőzések közül az utolsó háromat tavaszra kell átvinni, amikor könnyebben lehet megfelelő terminust találni. Súlyos sérelme különben az egyesületeknek az is, hogy a decemberi mérkőzésekre önkényesen, sorsolás nélkül jelölték ki őket, amit feltétlenül orvosolni kell.

O A Ferencváros leszerződte Polgárt, a játékos tiltakozik... A Ferencváros elnöke nyilatkozott a Pesten megjelenő Nemzeti Sportnak, amely szerint súlyos anyagi áldozatok árán átvették a Budai „11”-től Polgárt, a neves válogatott játékost. Ugy látszik, a két klub közötti megállapodás Polgár nélkül történt, mert a játékos tiltakozik, úgy nyilatkozott, hogy vagy az Újpest-be megy, vagy marad a Budai „11”-ben.

O A HUNGÁRIA ELADTA KALMÁRT! A Hungária rekord-árért az Excelsior Roubaixnak eladta Kalmárt. A pesti klub rekord-árát kapott a játékosért: 15 ezer pengőt és két busásan jutalmazott turameccset. Ezenkívül Kalmárt is kártalanította a francia klub. Ugyancsak a robaixi klub vette meg Hilitt, a „Wundermannschaft” standard játékosát, aki azonban az osztrák szövetség nem akar kiadni.

O Az USA pompás győzelme. A Stiasznygyár sportalakulata az USA, vasárnap futballmeccset játszott az Unirea csapatával és az USA lelkes játéka révén, megérdemelt győzelmet aratott a neves ellenfele felett. Az USA Szurdi és Szikula góljaival, Heretik gólja ellenében, 2:1 iránban győzött. Sportkörökben komoly sikerként könyvelik el az USA fenti győzelmét, amelynek eléréséhez a Stiasznygyár csapatát a komoly és sportszerű munka segítette.

O A román válogatott meccs napja. A román—jugoszláv világbajnoki selejtezőmérkőzést május 1-ig le kell játszani, ellenkező esetben a két válogatott csapat közül egyik sem vehet részt a világbajnokság döntő mérkőzésein. — A Csehszlovákia—Románia közép-európai amatőr kupamérkőzés időpontjait véglegesen március 24-ikét jelölték ki.

O Románia távolmarad a ping-pong világbajnokságtól. Bucurestiből jelentik, hogy Románia ping-pong szövetsége, pénzhányra való tekintettel, lemondta a világbajnokságon való részvételt.

O Károly király mint sportember. Ezen a címen ír kedves visszaemlékezéseket Károly király sportéletéről Avramescu Vazul dr. volt prefektus, aki mint a F. R. F. A. tagja állandó érintkezésben állott a trónörökös Károly herceggel, az országos sportszövetség ügybuzgó vezetőjével. Jellemző apróságokat tudunk meg a rendkívül érdekes cikkből, amely a rövidesen megjelenő Erdélyi és Bánai Sportnap-tárban fog megjelenni. Csupa érdekes, változatos sportcikkek, aktuális fényképek és táblázatok tartják a hatalmas példányszámban megjelenő aimanachszerű országos sportnap-tárt, amelynek megjelenése elé fokozódó érdeklődéssel tekint Románia egész sportközönsége.

Színház—Művészet—Irodalom

* Ma és minden este az „Egy csók és más semmi” operettjüdjonság szerepel műsoron, a diadalmas sikerű slágerdarab, amely a keddi bemutatón valósággal elbűvölte a közönséget. A mai előadás B. bérletben megy.

* Szombaton délután 5 órakor egészen olcsó helyáru, ifjusági előadásban a „Pénz nem minden” kerül színpadra. Vigjáték már nagyon régen nem aratott olyan tapos sikert, mint ez a kitűnő Bus Fekete László ujdonság. A legdrágább hely 25 lej, a többi helyek 20, 15 és 10 lejes árban kaphatók.

* Vasárnap délután 6 órakor mérsékelt helyárukkal „Timosa” a színház műsordarabja, a megkapó tartalmu kiváló életkép, amely minden alkalommal nagyszámu közönséget vonz.

* Szántó György regényének sikere. Szántó György, az Aradon élő kiváló író ma értesítést kapott budapesti kiadójától, a Révai Testvérek könyvkiadó vállalatától, amelyben tudomására hozza a vállalat, hogy „Stradivari” című nagy regényének második kiadása a mai napon hagyta el a sajtót. Szántó György könyvének ez a valóban megérdemelt sikere újabb állomást jelent a világszerte ismert nevű magyar író karrierjében. A „Stradivari” első kiadása nem egészen három hét alatt elfogyott annyira, hogy a sajtó számára sem tudták elepedálni a tiszteletpéldányokat. A második kiadás sikerét előre is biztosítja az, hogy a „Stradivari” abszolút irodalmi magaslaton álló, gyönyörűen felépített és nagykonceptióju kidolgozással megalkotott, értékes regény, amely az utóbbi évek magyar irodalmának kiemelkedő terméke.

* Kisasszony, Ön rettenetesen vén!... Kína lelkét fehér ember sohasem fogja megérteni, mert a Mennyel Birodalomban furcsa szokások uralkodnak. Így például egy kínai lányt csak akkor lehet meghóditani, ha a férfi azt mondja neki: Kisasszony, Ön rettenetesen vén!... Sehol annyi érdekességet nem olvashatunk a világ népeiről, különös szokásaikról, mint Tolnai Világlapjában, amely képekben és írásban minden érdekességről beszámol.

Drágul a szörme
Neuländernél még olcsó

Arad, Fischer Eliz-palota. 8669

Vidit és szénit

Germanidree

Buder és Crém

Sonja Hennie amatőrsége

A bucaresti-i műjéppályát megnyitották. Egyik bucaresti-i lap feltűnést keltő cikket ír arról, hogy a műjéppálya igazgatósága több neves külföldi jégkocsi csapatot kívül tárgyalásban áll Schaffer műkorcsolyázó világbajnokkal és Sonja Hennie műkorcsolyázó világbajnoknővel. Schaffer állítólag közölte, hogy szigorúan vett költségmegtérítés ellenében hajlandó Bucurestiben bemutatót futni. Sonja Hennie, mint az újságírónak megmutatott levélváltásból kitűnik, kereken 100.000 lej és anyjának, apjának, testvérének utiköltségét kéri bucaresti-i bemutatásáért. A hír megerősítését mindenestre kíváncsian várjuk és addig fenntartjuk véleményünket, amely azonban ilyen „amatőrség”-re sohasem lehet kedvező...

Ha a bucarestiek nem tudnák, itt írjuk meg: amatőr versenyzővel „műjéppálya igazgatóság” nem rendezhet bemutatót. Ezt csak szövetségi egyesület rendezhet. Mivel Románia is tagja a nemzetközi korcsolyaszövetségnek, Romániára is vonatkozik a rendelkezés: minden nemzetközi bemutatót be kell jelenteni a műkorcsolyázás legfelső fórumának is.

* Timár Ila Debreceben. Timár Ila, az aradi színtársulat széphangu, bájos primadonnája hétfőn este érkezett vissza Debrecebe, ahol hat napon át vendégszerepelt. A debreceni Csokonai-színház kitűnő opera-együttesével Strauss „Börgeg” című vígoperája került színpadra, amelynek keretében a szőke primadonna Rosalinda koloratúr-partiját énekelte felejthetetlen siker mellett. Timár Ila érdekes és aradi vonatkozású operabemutató előkészületeiről hozott hírt Debrecebe. A Csokonai-színház opera-együttese szorgalmasan próbálja Csányi Mátyás „Aranyember” című romantikus operáját, amelynek eredeti bemutatója Debreceben lesz január közepén. A debreceni színház most tárgyalásokat kezd az aradi színtársulat igazgatóságával arra vonatkozólag, hogy Timár Ila szabadsgolja az „Aranyember” előadásainak tartamára január közepén. Szó van arról ugyanis, hogy Noémi szerepét az aradi primadonna játssza el az „Aranyember”-ben. A debreceni színház parádés szcenirozással hozza ki Csányi karmester operáját, amit bizonyít az is, hogy a rendezést Jakabffy Dezső, az Aradon is ismert, kitűnő rendező vállalta el.

* A Kőlcsey Életiskola mai előadása az Iparos Kulturházban az előadás tárgyáért és az előadó személyéért a társadalom minden rétegének érdeklődésére tart számot. „A technokracia” a világváltságból a világboldogságba vezetni kész új társadalomtudomány gyűjtőfogalma napirenden álló beszéd tárgy. D o m á n Sándor, a modern technikai és nemzetgazdasági tudományban gazdagon képzett mérnök a gyáros gyakorlati ismereteinek tapasztalataival és megvilágítva adja a mélyre csuszott mai társadalomnak keresztmetszetét, hogy elvezessen abba a szebb életbe, melyet a jól alkalmazott géperő van hivatva megteremteni. Fiatal, friss tudás új utakon fog vezetni előadásában, melyre beléptékdij nélkül mindenkit meghív a Kőlcsey Egyesület esti 6 órára

* Szereltem a színpadon és az életben. A színeszek szerelméről és házasságtöréséről rendkívül érdekes cikket közöl a Délbáb új száma, amely 84 oldal terjedelmű és gazdag tartalommal jelent meg. Ezenkívül pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, egyfelvénásos színdarabot, folytatásos regényt és közel száz képet talál az olvasó a népszerű színházi képtárlapban.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS,
fől.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Többmillió lej forgalmiadó-bírságot törölnek az aradi pénzügyigazgatóság területén

Apécskai kenyérsütőkre hatmillió lejes büntetést vetettek ki Megkezdtek az aradi munkáspénztári bírságok törölését

Nagyfontosságú hír érkezett Bucurestiből Aradra. Eszerint a pénzügyminiszterium az egész országban törölteti a forgalmi adótörvény és azt kiegészítő rendeletek alapján kivetett forgalmiadó-büntetéseket, amelyek az aradi pénzügyigazgatóság területén többmillió lejre rugnak. Az előző kormány által megszavaztatott forgalmiadótörvény ez év január elsején lépett életbe és rendkívül súlyos szakaszokat tartalmaz azokkal szemben, akik nem vezetik pontosan a komplikált speciális regisztereket, vagy akik minden hó 10-ig be nem fizetik a forgalmiadót. A legkisebb büntetés, amelyet bármelyik ellenőrző közeg által felvett jegyzőkönyv alapján a pénzügyi hatóság kiró, 150 ezer lej s ezt a nagy összeget az elítéltek azonnal letétbe kell helyezni a kincstárnál. A forgalmiadót kisiparosok is kötelesek fizetni, olyanok, akiknek saját magukkal együtt összmunkás létszáma hatnál több s még akkor is, ha ezt a létszámot nem egész évben, hanem csak egy hétre lépik túl. A törvény, vagy a rendeletek téves értelmezése következtében 40—50 millió lejes bírságot is kivetettek és ilyen ügyek éppen most foglalkoztatják egy, Aradhoz közel lévő pénzügyigazgatóságot.

A hivatalos lapban legutóbb megjelent adófelzetési kimutatás szerint ez év januártól november elsejéig az egész országban 300 millió lejjel többet inkasszáltak forgalmi adóból, mint a múlt év hasonló időszakában. Természetesen az aradi pénzügyigazgatóság kerületében is... jelentősen emelkedett ez évben a forgalmiadó, mert az érde-

A szeszmonopol megvásárolja a gyenge minőségű borokat

A kormány akciója a gazdák érdekében — Mentésítik a fogyasztási adó alól a szeszgyártásra szánt borokat — Tarifaleszállítás készül

Aradhegyalja lakosságát közelről érintő rendelkezést adott ki a földművelésügyi miniszterium. A Mezőgazdasági Kamarák, valamint a Szőlészeti Szindikátusok legutóbbi feliratban tájékoztatták a miniszteriumot arról, hogy egyes vidékeken a szőlő nem érett meg és a lakosság kétségbeesítő helyzetét vázolván a kormány sürgős segítségét kérték. Ezeknek a feliratoknak az eredményeképpen a földművelésügyi miniszterium interveniált a szeszmonopol vezérigazgatóságánál annak érdekében, hogy desztillálás végett vásárolja fel a borszeszgyárak útján mindazokat a borokat, amelyeknek szesztartalma nem haladja meg a 7 fokot. A kormány ilyen módon kívánja megakadályozni, hogy mesterséges és tiltott módon javítsák meg a gazdák a borokat, egyben pedig biztosítja részükre azt, hogy költségeik egy részét megtérítsék.

Ezzel kapcsolatban Manolescu-Strunga alminiszter interveniált a pénzügyminiszteriumban annak érdekében, hogy mentesítsék ezeket a borokat a fogyasztási adó fizetéséről. Ezek a borok tudvalegölög vendéglői vagy korcsmai forgalomba amugy sem kerülhetnek, abban az esetben pedig, ha nem kell utánuk fogyasztási adót fizetni, a gazdák magasabb árat érhetnek el értük a borszeszgyáraktól. Intervenált a földművelésügyi miniszterium a CFR-nél is, amelytől azt kérte, hogy a szeszgyáraknak szállított boroknál 50 százalékos tarifaredukciót alkalmazzon, mert a hatalmas szállítási költségek megnehezítik ennek az árucikknek a gyárakban való elhelyezését. Szakkörökben remélik, hogy úgy a fogyasztási adó elengedésére, mint a tarifacsökkentésre irányuló intervenció eredménnyel jár és a gazdák a gyenge borok nagy százalékát sikerül a szeszgyárakban elhelyezniük.

kelték a legpontosabban igyekeznek eleget tenni kötelezettségüknek. Az ellenőrökön kívül ujabban a pénzügyi gárda tagjai is meglátogatják az aradmegyei műhelyeket és ujabban a pécskai házi-kenyér sütődeket is, amelyeknek tulajdonosai egyszerű parasztasszonyok, akik abban a véleményben vannak, hogy ők, mint háziiparosok, nem kötelesek speciális regisztert vezetni.

A fináncgárda emiatt már eddig is több, mint

Aradon folyton csökken a külföldi áruk behozatala

Az aradi vámnál most csak két vagon áru fekszik, amely a behozatali engedélyt várja

Néhány nappal ezelőtt közöltük, hogy a Gyáriparosok Országos Szövetsége (UGIR) vezetősége küldöttségileg járult Tatarescu kereskedelmi miniszter elé, akivel többek között azt közölték, hogy a kontingentálási rendszer megszűnésének hírére — amelyet különben már megcáfoltak — a külföldi gyárosok nagymennyiségű iparcikket szállítottak a román határig és az áruk mindaddig ott maradnak, amíg szabadon behozhatók lesznek. A romániai gyárosok azt is kérték, hogy a kormány ne engedje be ezeket az iparcikkeket.

Az Aradi Közlöny munkatársa illetékes helyen érdeklődött aziránt, hogy az aradi vámhivatalhoz az utóbbi időben hány vagon áru érkezett, amelyekre a szállító előzetesen nem

40 kihágási jegyzőkönyvet vett fel, ami körülbelül hatmillió lej büntetési összeget képvisel.

Aradon aránylag kevés kihágást konstataáltak, mert az itteni kisiparosok pontosan megfelelnek a törvény követelményeinek. Kétségtelenül nagy örömet kelt Georgescu Constantin új kereskedelmi miniszteri államtitkár nyilatkozata, amelyben — mint Bucurestiből jelentik — megígérte, hogy a forgalmiadótörvényből származó büntetéseket a kormány törölteti. Az erre vonatkozó hivatalos értesítést azonban nem adták ki és illetékes helyen nem tudják, hogy a leirat mikor érkezik meg.

Az aradi munkásbiztosító pénztárhoz azonban már megérkezett a népjóléti miniszteriumnak az a rendelete, amely szintén bírság elengedését tartalmazza. Az 1931-ben módosított munkásbiztosítási törvénynek visszaható ereje volt és ez alapon sok iparosra bírságot vetettek ki. Némely aradi üzemenek 60—70 ezer lejt kellett volna megfizetni, de a népjóléti miniszterium ennek törölését rendelte el, amit Aradon már keresztül is vittek.

kapott behozatali engedélyt. Ez ügyben az alábbi érdekes felvilágosítást kaptuk:

— Jelenleg csak két vagon ilyen áru fekszik az aradi vámnál. Ezelőtt azonban sokan rendeltek külföldi árut, vagy nyersanyagot abban a reményben, hogy mire a szállítmány ideérkezik, megkaphatják a behozatali engedélyt. Mivel azonban Bucurestiben elutasították a kérvényeket, közvetlen az országba érkezés előtt másfelé irányították a vagonokat, sőt az is megtörtént, hogy egyenesen az aradi vámtól is visszarendelték az engedély nélkül ideérkezett árukat. Egyébként az utóbbi hetekben folyton csökken a behozatal, mert a gyárak el vannak látva nyersanyaggal, a kereskedők pedig aránylag kevés árut vásárolnak a külföldön.

— A konverziós adósok megtartják szerzett jogukat. A Vitorul legutóbbi száma közli Bratianu pénzügyminiszter nyilatkozatát, amelyben rámutat arra, hogy a legkülönbözőbb hírek kerültek forgalomba a konverziós törvény legközelebb várható módosításáról. A pénzügyminiszter leszögezi, hogy a konverziós adósok szerzett jogukat a törvény módosítása mellett is megtartják, mert ezzel ellenkező tendenciájú törvényt a liberális kormány választása alapján összeülő parlament nem szavaz meg. A kormány félhivatalos lapja az ezzel ellentétes állításokat demagógiának tekinti.

— Az aradi munkafelügyelőség munkaközvetítő hivatala felhívja az állásnélküli butorasztalosokat, hogy jelentkezzenek a Munkafelügyelőségen (Ipartestület épülete), ahol részükre elhelyezkedést biztosítanak. Egyéb szakmunkások szintén álláshoz juthatnak a munkafelügyelőség közvetítése révén.

— Deviza- és valuta-árfolyamok. Zürichi hivatalos kurzusok: Bucuresti 3.05, (magánforgalom 2.55), Berlin 123.20, magánforgalom 122.25.) Newyork 3.33, London 17.05, Páris 20.20 háromnegyed, Milano 27.26, Prága 15.32 és fél, (magánforgalom 13.90), Belgrád 7, (magánforgalom 6.27 és fél.) Bécs 72.65, (magánforgalom 57.75.) Budapest magánárfolyam 68.75. — A dollár hivatalos romániai kurzusa: deviza 104—114 lej, effektív 97—147. A fontsterling árfolyama Bucurestiben emelkedik.

— Az aradi vadászati felügyelőség felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy vadászati engedélyeket csak december 15-ig lehet kiváltani. Így tehát mindazok, akik a vadászengedélyre igényt tartanak, haladéktalanul jelentkezzenek a vadászati felügyelőségen.

— A bucuresti-i kontingens behozatali bizottságok tagjai. Mint ismeretes, az új kormány egyszerűsítette a behozatali bizottságok működését és ezután csak 3 bizottság intézi el a kérvényeket: Kereskedelmi bizottság, melynek tagjai: Gr. Dumitrescu kereskedelmi miniszteriumi vezérigazgató, Teodor Niculescu, a Nemzeti Bank megbízottja, Ficsinescu mérnök, az Ugir reprezentánsa, Niculescu-Ritz, a bucuresti-i kereskedelmi Kamara alelnöke. Ipari bizottság: Cezar Popescu, iparügyi vezérigazgató, Georgescu (Banca Nationala), Negreanu (Ugir), Wichovski mérnök (bucuresti-i kamara). Végrehajtó-bizottság: Constant Georgescu (Kereskedelmi miniszterium), Ilie Mecu (Banca Nationala), Orghidean mérnök (Ugir), Stăncovici (bucuresti-i Kamara).

— Deficit nélkül zárult a CFR mérlege Bucurestiből jelentik: A CFR igazgatótanácsának legutóbbi ülésén, amelyen Franasovici közlekedési miniszter is résztvett, Tabacovici igazgatósági tag bemutatta a CFR, 1932—1933. évi tizenöt hónapról szóló mérlegét. Az igazgatótanács örömmel állapította meg, hogy a háború befejezése óta a vasutnak ez az első mérlege, amely deficit nélkül zárult. A takarékosági elvek szigorú érvényesítése azt eredményezte, hogy a CFR, a folyó évi január 1-től kezdve havonta átlag 50 millió lej megtakarítást ért el. A racionalizált üzem vezetés, a mellékvonalak gazdaságos kihasználása csökkentette az autobuszok káros versenyét. A mérleg szerint a CFR 500 millió értékű új investíciót is eszközölt a saját jövedelméből ez évben.

— Lóvásárt rendez december 10-én az aradi Mezőgazdasági Kamara. Az aradi Mezőgazdasági Kamara, amely legutóbb akciót indított a megyei lötenyésztés fejlesztése érdekében, összeköttetésbe lépett a katonai hatóságokkal, amelyeknek tisztek számára alkalmas lovakat ajánlott fel. A katonai hatóságok, valamint a Kamara részéről legutóbb bizottság vizsgálta felül a megyei lóállományt és hatvan alkalmas lovat választott ki. A Mezőgazdasági Kamara december 10-én lóvásárt rendez, melyen a gazdák megjelennek a kiválasztott lovakkal. A katonai hatóságok képviselői ekkor vásárolják meg a tisztek részére szükséges lovakat.

— A háztulajdonosok egylete figyelmezteti a lakbérlelőket, hogy az 1.4 százalékos házbérletüket még csak 2 napig lehet büntetés nélkül fizetni. Aki ezt elmulasztja, december hónapban a pénzügyi közeg ellenőrzése alkalmával, az illeték négyeszeresét kell fizetni. Az egylet irodájában nyomtatványok és utbaigazítás, Eminescu u. 28. sz. a.

— A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége a lej stabilitásának fenntartását és az állami kiadások csökkentését kéri. Bucurestiből jelentik: A romániai Kereskedelmi és Iparkamarák Unioja a múlt héten tartotta meg novemberi ülését, amelynek határozatait az elnökség most foglalta írásba és megküldte az illetékes miniszteriumoknak. A szövetség memorandumja a lej jelenlegi stabilitásának fenntartását kívánja, mert a jelenlegi kurzus megváltoztatása veszélybe sodorná a gazdasági életet. Arra is kéri a szövetség a kormányt, hogy az állami költségvetés keretét szűkítse s a kiadásokat csökkentse, mert ezáltal sok tehertől szabadítaná meg Románia iparát, kereskedelmét és általában könnyítené a gazdasági élet menetét.

Fordította: MAROSI RUDOLF (8)

— Mit csinál a kicsi Merry?

— Nagyon aggódott érte. Végül meg kellett mondanom neki, hol vagy. Üdvözl és türelmetlenül vár haza.

— Szegény. De nem megy másképp, a kötelesség itt tart. Mondd, meddig kell még Oroszországban maradnom?

— Ez az utolsó megbízás. Ha elintézted, azonnal jöhetsz és többé nem kell visszatérned Oroszországba.

— Rendben. Most pedig meséld el, mit akar Gordon őrnagy. Nem maradhatunk sokáig itt, mert gyanusakká válunk.

— Hallgass ide. Szükségünk van a taskendi repülőtér pontos tervrajzára, valamint tudnunk kell az ott állomásozó gépek számát. Állítólag német pilóták dolgoznak a szovjetnek. Ismerni akarjuk az afgán határ melletti kurchkai garnizon erejét, valamint a Mero-Kuschka vasútvonal pontos tervét. Végül pedig Gordon őrnagy tudni akarja, hogy az Amudarján keresztül vezető hidak milyen állapotban vannak, milyen anyagból készültek és elbírják-e a katonai teherautókat. Ez az egész.

— A repülőtér-ügyet már elintéztém, magán-szorgalomból. Itt vannak a tervrajzok és közlöm, hogy a német pilóták csak a polgári repülőforgalomban dolgoznak. . .

A titkos beszélgetés egyetlen tanuja: egy rejtett mikrofon

John Deartmoor hirtelen elhallgatott. Izgottan meredt az egyik közeli bokorra. Reginald szintén odanézett és legnagyobb rémületére állapította meg, hogy a bokor alján alig észrevehető kis mikrofon nyugszik, amely beszélgetésük minden szavát felvette.

— Regi, végünk van — sugta Deartmoor barátja fülébe — leleplezik bennünket, a G. P. U. tudomást szerzett találkánkról. Ugyilátszik elfogták és megfejtették táviratainkat. Azonnal semmisítsd meg a terveket. Meg kell próbálnunk a tömeggel együtt észrevétel nélkül kijutni. Isten veled, Regi, üdvözlöm Merrylet arra az esetre, ha többet nem találkoznánk.

Gyors kézszorítás és a barátok elváltak. Pár pillanat múlva mindketten eltűntek a zarándokok fel-alá hullámozó tarka tömegében.

Félóra múlva a hívők eltávoztak a moschékból. Egyszerre keresztülfurakodott a tömegen néhány G. P. U. hivatalnok. Egyenesen John Dreatmoorhoz mentek, lefogták, kezeire bilincset raktak és a park kijáratára vitték. Hatalmas zürzavar lett urrú, a mohamedánok azt hitték, hogy valamelyik társukat tartóztatták le, a szovjet vallásüldözési módszernek újabb áldozataként. Körülvették a G. P. U. tisztviselőket és megkísérelték Dreatmoor kiszabadítását. A kapuk előtt már megjelent a katonaság, beavatkozásra készen. A mohamedánok egyrésze elmenekült és a menekülők csoportjához csatlakozott Tollendal is, akinek ílymódon sikerült kijutnia a gyűrűből. A G. P. U. hivatalnokok nem akartak vérontást. Hangos kiáltásokkal figyelmeztették a mohamedánokat arra, hogy a letartóztatott férfi nem hitsorsosuk, hanem áruhába öltözött hitetlen. Leszakították Dreatmoor keleti ruháit, amelyek alatt rendes európai öltözet rejtőzött. Négy szuronyos katona vitte el John Dreatmoort a G. P. U. épülete felé. Háborítatlanul vonultak ki, mert a tömeg az angol titkos ügynök európai ruhái látására nyomban visszavonult és szabad utat engedett.

John Dreatmoor nyugodt mosollyal arcán kacsint bizonytalan sorsa felé.

A bombay-i központi fogház egyik speciális osztályán helyezték el Ahmed-el-Order-t, a kémkedéssel vádolt mohamedánt, akit Peschawarban fogtak el. Az angol vizsgálóbíró napokon keresztül faggatta, azonban minden fáradozása hiábavalónak bizonyult, az elfogott mohamedán nem volt

IRTA: G. MUMM.

hajlandó vallomást tenni. Konokul kitartott először tett vallomása mellett és az unalomig ismételtette, hogy ártatlan zarándok, aki Afganisztánon keresztül Perzsiába készült. Amikor megkérdezték, miért támadta meg a pesciawari angol rendőrfőnök szolgáját, egyszerűen azt felelte:

— Gyűlölök mindenkit, aki az angol hatóságok szolgálatában áll. Elragadtott a gyűlölet, beíserem.

A bombay-i angol fogház két új lakója

Megnehezítette a vizsgálatot az is, hogy semmiféle kompromittáló iratot nem találtak nála. Szembesítették az előtte elfogott kémmel, Genla Djassinnal. Közömbösen végignézt a nőn, majd nyugodtan közölte a feszülten figyelő vizsgálóbíróval, hogy soha életében nem látta.

A vizsgálati fogság negyedik napján egy orosz papi ruhába öltözött férfit vezettek be Ahmed-el-Order cellájába. A pap hangosan tiltakozott az ellen, hogy benszüllöttel zárják össze, mire az örök kijelentették, hogy pár nap múlva felszabadul az egyik cella s akkor ott helyezik el. Elégedetlenül egyezett bele a pap a megoldásba. Achmed bizalmatlanul méregette végig az új jövevényt, aki izgatottan járkált fel-alá a szűk cellában. Órák teltek el anélkül, hogy egyetlen szó is elhangzott volna. A pap egyszerre az ajtóhoz ugrott és öklével ütögetni kezdte.

— Mit akar? — szólt rá nyersen az ör.

— Szabadulni akarok innen, — ordította a pap — nem vagyok betörő, hogy ilyen csirkefogókkal összezárjanak.

Az ör válasz nélkül otthagya. A pap újra nekiment öklével az ajtónak, az egész folyosó visszhangzott az ütésektől. Senkisé reagált. A feldühödött lelkész ekkor a vizeskorsóval döngötte a cellaajtót. Végre kinyílt az ajtó, amelyen két fogházalkalmazott lépett be. Egyenesen a pap priccsehez mentek, leemelték róla a szalmazsákot és egyetlen szót sem szólva, távoztak. A békétlenkedőnek a pusztá deszkákat hagyták hátra fekvőhelynek. A pap belátta, hogy semmitsem ér lár-májával. Abbahagyta dühöngését és rezignáltan feküdt a kemény deszkákra.

Az egész jelenet alatt Ahmed-el-Order nyugodtan feküdt priccsen és érdeklődéssel szemlélte a történetet. Amikor a szalmazsákot elvitték, felugrott fekvőhelyéről és néhányszor körülsétált a cellában, majd fogolytársához fordult:

— Akarod az én szalmazsákomat? — kérdezte perzsa nyelven.

— Nem értem — felelte oroszul a rosszkedvű pap.

Néhány percig újra csend uralkodott a cellában. A mohamedán ekkor angolul szólt a lelkészhez:

— Azt kérdeztem, akarod-e a szalmazsákomat. Én ugyanis hozzászoktam már a kemény fekvőhelyhez. Mekkarándok vagyok és az ilyen kis kényelmetlenségek nem zavarhatnak.

A pap, aki eddig következetesen háttal fordított a mohamedánnak, most feléje fordult. Arca barátságosabbá vált s lemondóan válaszolta:

— Mindegy. Holnap reggelre ugyanis kiderül, hogy tévedésből kerültem ide és szabadlábra helyeznek. Orosz emigráns vagyok, az orosz menekültek között teljesítek szolgálatot. Azelett Bakuban voltam pap.

— És miért vagy itt? — faggatta Ahmed-el-Order.

— Valami névtelen feljelentés juttatott ide. Azt mondták rólam, hogy nem vagyok pap és előkelő személyiségek körében pénzt gyűjtöttem az orosz menekültek számára, a pénzt pedig elköltöttem.

(Folytatjuk.)

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, NOVEMBER 29.

Bukarest. 13: Vízilás, Gramofon. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Francia Luca zenekara. Román népzene. 19.15: Román népzene. 20.20: Gramofon. 21.20: Rádiózenekar. 22: Massini Dóra lengyel dalokat énekel. 22.20: Szymanovszki: Zongora- és hegedűszonáta. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Columbia gramofonlemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben gramofonlemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Eugen Stepat bálalózenekara. 2.30: Az államrendőrség zenekara. 4.30: Diák félóra. Egy nap a régi Pompejiben. 5: A si-sport. Tatár István előadása. 6: A szerelem latin dalosai. Dr. Csengeri János előadása. 6.30: Sebők Stefi énekel. 7: Olasz nyelvoktatás. 7.25: Polydor—Brunswick gramofonlemezek. 8.25: Az Operaház előadásának közvetítése. A mosoly országa. Regényes operett 3 felvonásban. Zenéjét szerette Lehar Ferenc. Az előadás után Horváth Rezső és cigányzenekara László Imre énekszámával. 12: Kőszeg László francianyelvű előadása Centenaire du peintre Charles Lotz (Lotz Károly centenáriuma). — Bécs. 12.30: Bécsi kamarazenekar. 13: Déli zene. 14.10: Művészlemez. 18.20: Springer Miksa zeneszerző művei. 20: Rádiózenekar. 21.15: Maugham: A levél. 3 felv. szimfonia. 23.25: Tánczene dalokkal. — Belgrád. 12.20: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 17.30: Rádiózenekar. 18: Milutinovic Mile népdalokat énekel zenekari kísérettel. 20: Gramofon. 20.30: Jovánovics Mikorad operariákat énekel. 23: Gramofon. 23.40: Cigányzene. — Berlin. 17.30: Szórakoztató zene. 21.05: Rádiózenekar. 22: Népdalok. 22.20: Csajkovszkij: Hegedű és zongoraverseny. 23.30: Operettlemez. 24—1: A Gross-Glieneckel szabadtéri színpad alapítónnepe felvétele. — Königsberg. 7.35—9.ig: Reggeli zene. 12.30: Könnyű zene. 15.10: Ifjúságművek régi egyházi dalokat adnak elő. 17: Az operai zenekar szórakoztató játéka. 21.10: Tánczene. 23: Könnyű és tánczene. — Leipzig. 7.35: Reggeli zene Berlinből. 12: Gramofon. 13: Szórakoztató zene. 16: Bécsi keringők lemezek. 17: Diákok népdalok énekeinek. 21: Gramofonszemle. 21.30: Zenélés, dalolás, csevegés. 24—1-ig: Tánczene. — Milano. 20.40: Gramofon. 21.30: Gramofon. 21.45: Háromfelvonásos vigjáték. — Mor. Ostrava. 11.10: Fuvószenekar. 12: Gramofon. 17: Rádiózenekar fuvolaszóval. 18.50: Gramofon. 19.25: Blazsek J. csellózik. 20.40: Schrammelzene. — Pozsony. 12: Gramofon. 13.35: Déli zene. 18.50: Gramofon. 18.55: Magyar óra. 20.40: Blaho J. Béha dalokat énekel. — Róma. 18.15: Szórakoztató zene. 21.30: Wagner: Tristan és Izolda, háromfelvonásos opera. — Svájci Aleman adó. 17: Rádiózenekar. 17.30: Svájci tájszóladalok. 18: Híres keringők lemezek. 18.30: Házi zene. 20.50: Cimrosa: A titkos házasság, opera.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 30.

Bukarest. 13: Vízilás, Gramofon. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Dinicu zenekar. 19.15: Dinicu zenekar. 20.40: Opera lemezek. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: His Master's Voice gramofonlemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Gramofonlemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Columbia gramofonlemezek. 2.30: Helyszini közvetítés a József-műgyémtről. 4.30: Testnevelési tanfolyam. 5: Kiss József emlékezete. 6: Gazdatanfolyam. 6.30: Kiss Lajos és cigányzenekara. 7.30: A zenekar kialakulása. Siklós Albert előadása gramofonlemezekkel. 8.30: Kőszegi Teréz énekel, zongorán kíséri Peigár Tibor. 9.15: A Rádióhét ismertetése. 9.45: Manon Juan hegedű. Majd: Dohnányi Ernő és Manon Juan Mozart: B-dúr zongora-hegedű-szonátáját adják elő. 11.10: Budapesti Hangverseny Zenekar. — Budapest II. 6—6.30: Odeon-Parlophon gramofonlemezek. — Bécs. 12.30: Művészlemez. 13: Rádiózenekar. 16.50: Operettnyitányok. 18.15: Kimmelmann szopránénekesnő énekel. 19.55: Verdi: Aida, négyfelv. opera az operaházból. 23.25: Whitemann lemezek. — Belgrád. 12: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 20: Népzene gramofonon. 21: Mai belgrádi zeneszerzők estje. 22.20: Rádiózenekar. 23: Tánczene az Auto Clubból. — Kassa. 12.30: Gramofon. 13.30: Rádiózenekar. 14.30: Hírek, gramofon. 17.50: Gramofon. 18: A 14 gy. ezr. zenekara. 19.50: Gramofon. 20: Prága. 20.30: Rádiózenekar. — Königsberg. 12.30: Sienemeyer Meta lemezei. 14.05—15.30-ig: Klasszikus és romantikus lemezek. 17: Délutáni zene. 23.30: Miről beszélnek Amerikában? — Leipzig. 7.35: Könnyű zene. 13: Szórakoztató zene. 14.30: Klasszikus táncok lemezek. 17: Délutáni zene hegedűszóval. 19: Karének. 21.40: Bruckner: VII. szimfonia. 24: Harniknika- és mandolínzene. — Milano. 20.20: Hírek idegen nyelven. Gramofon. 21.30: Pirelli: La giornata di Morcellina, háromfelv. operett. — Mor. Ostrava. 12: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. 13.35: A 14. gyalogezred zenekara. 18.35: Gramofon. 20.30: Népszerű hangverseny. — Pozsony. 17: Délutáni zene. 18.50: Gramofon. 19.10: Sándor E.: Vidám történetek az életből. 19.25: Aradi rádió fuvószenekara. — Svájci Aleman adó. 15.30: Szórakoztató zene. 17: Könnyű zene Gomból. 19: Szórakoztató lemezek. 20.05: Új lemezek, énekek. — Warszawa. 13.05: Lengyel dalművek. 13.35: A filharmonikusok ifjúsági hangversenye. 16.40: Szalonzenekar. 17.55: Ariák és dalok. 18.10: Jasinski L. zongorázik. 21: A rádió szimfonikus zenekara Ravenna Pia énekesnővel. 23: Cigányzene a Fokierből.

Newyorkban elárverezték Mátyás király feleségének mellszobrát

Francesco Laurana 1475-ben készítette a híres Beatrix-szobrot — Az árverésen 102 ezer dollárt adtak érte — A szobrot cserébe felajánlották a magyar kultuskormányzatnak.

Newyork. A Royan-kollekció legféltettebb kincse: Laurana szobrászművész 1475-ben készült mellszobra, amely Mátyás király feleségét, Beatrix királynét ábrázolja, vasárnap került árverésre. Az eredmény szenczi:

a szobor a nagy érdeklődést keltett árverésen százkétezer dollárért kelt el.

Silbermann Ábris, ismert magyar származású műkereskedő felajánlotta szolgálatait a magyar kultuskormányzatnak abban az irányban, hogy a magyar szempontból különösen nagy beccsel bíró műkincs esetleg cserealapon megszerezhető lenne Magyarországra.

A newyorki árverésen elkelt mellszobor egészen kiváló renaissance-alkotás. Párisban a Dreyfus-gyűjtemény ékessége volt a szobor és a tavaly ott tartott árverésen Dudin műkereskedő vásárolta meg és tőle került a világhírű Ryan-kollekció birtokába.

Az bizonyos, hogy Laurana alkotása

Beatrix királynénak egyetlen hiteles portréja.

Beatrixról ugyanis több portré is van különböző műgyűjteményekben, azonban csak ez az egy hiteles, mert a későbbi magyar királyné nevét is belevésztette a szoborba annak alkotója.

Francesco Laurana korának nagyírű építő-és szobrászművésze faragta a most horribilis árértékű Beatrix-szobrot 1475-ben, egy évvel azelőtt, hogy Beatrix Mátyás király felesége lett. A szobor tehát a magyar királynéról még lánykorában készült. Francesco Laurana 1420—1425 között született és 1502-ben halt meg Avignonban. Mint építőművész került Nápolyba, ahol résztvett az ott folyó nagy építkezésekben és valószínű, hogy

akkoriban került érintkezésbe a nápolyi hercegnével.

Budapesten úgy tudják, hogy a most elárverezett Beatrix-szobor nem az eredeti példány, hanem kópia. Az eredeti példány a berlini szobrászművészeti múzeumban féltett kincse. Az Amerikában árverésre került Beatrix-szobor annakidején Castiglioni márkai birtokában volt, később Bardini híres firenzei műkereskedő kezébe, majd onnan a Dreyfus-gyűjteménybe került. Kidolgozása rendkívül művészi és alig marad mögötte az eredetinek. Az bizonyos, hogy ez a másolat is egykor az eredeti szoborral és lehet, hogy szintén Francesco Laurana készítette.

A magyar kultuszminisztériumba ma délelőtt érkezett meg Silbermann távirata Newyorkból, amely azonban nem közli pontosan a csereajánlat feltételeit. A távirat ügyében még nem történt intézkedés.

FÓRUM

Sártenger Mikalákán

Kaptuk az alábbi panaszos leveleket: Az esős idők beálltával Mikalaka uccáit valóságos sártenger öntötte el, úgyhogy a közlekedés csaknem lehetetlenné vált. Az emlékezetes árvízveszedelem óta Mikalaka mélyebben fekvő részein soha nem szárad fel a talaj nedvessége és a legszárazabb időben is sarat kell taposniok a mikalakai polgároknak. Az esős időtől viszont valósággal rettenet minden mikalakai lakos, mert az esőzések Mikalákán olyan következményekkel járnak, amelyek valósággal elzárják ezt a városrészt a külvilágtól. A sártenger betölti nemcsak a kocsut, de az egyik házsortól a másikig terjed, ami azt jelenti, hogy a szerencsétlen mikalakaiak nem mernek kilépni házuk kapuján. Akinek pedig halaszthatatlan dolga van a belvárosban, vagy bárhol másutt, emberfeletti küzdelmet folytat a sártenger átjárásával. A város vezetőségének ezután szeretnénk tudomására hozni, hogy Mikalaka valósággal fuldoklik a sártengerben és felhívni figyelmüket arra, hogy valamit tenniük kell ennek a tűrheterlen állapotnak megszüntetésére. Elvörös mi is adófizető polgárai vagyunk a városnak és annyit megérdemelnénk, hogy ne legyünk elzárva esőzések idején a külvilágtól s emberfeletti küzdelmek lefolytatása nélkül is járassunk dolgunk után. Fogadják az I. T. Szerkesztőség soraink közléséért hálás köszönetünket s abban a reményben, hogy a város vezetősége meghallgatja és orvosolni fogja a panaszuinkat, maradunk tisztelettel:

Több mikalakai adóijető.

A magyar nyelv és a posta

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur, remélem, közérdekű soraim utat találnak a nyilvánossághoz az Aradi Közlöny „Forum”-rovatában. Külföldi lakos vagyok, évtizedek óta előfizetője az Aradi Közlönynek s most, hogy Aradon töltöttem néhány hetet, az alábbi kis epizódot közölhetem Önökkel. A napokban az aradi főpostán jártam, a hol az egyik erdélyi városba pénzt akartam sürgönyileg feladni. Sajnos, nem tudtam az állam nyelvében beszélni és emiatt — képtelen voltam boldogulni a postán. Hiába mondtam ugyanis, hogy csak magyarul beszélek, a hivatalnokok — akik pedig régi aradi tisztviselők és tökéletesen beszélnek magyarul — szigorú rendelkezés értelmében nem adhattak semminemű felvilágosítást, csak román nyelven. Csak azt szeretném megkérdezni, hogy Romániában a posta nem üzleti vállalkozás és nem érdekük-e elsősorban, hogy az üzletfelekkel udvariasan bánjanak és kielégítsék őket? Miért nem beszélhet a postatisztviselő az üzletfél nyelvében, ha az nem érti az államnyelvet? Azt hiszem, az ilyen bánásmód nagyon sok kárt okoz a postaforgalomban és elriasztja azokat, kik pedig üzleti hasznot akarnak hajtatni a postakincstárnak. Soraim közléséért fogadja az Aradi Közlöny szerkesztősége őszinte háláját és maradok mély tisztelettel:

Külföldi előfizetőjük.

Betörések Lippán

Egy házból két üzletet fosztottak ki

Lippáról jelentik: Az utóbbi napokban Lippán egymást követik az éjszakai betörések. Az elmúlt éjszaka folyamán Gárdos Sándor főuccai fűszerkereskedő üzletébe betörték, ahonnan negyven darab szardinias-dobozt, többkiló csokoládét és nagymennyiségű trafikot vittek magukkal. Feltörték a pénztárt is, azonban ott csak néhány lejt találtak, amit szintén magukkal vittek. A kereskedő kára összesen 8000 lejt tesz ki. Ugyanezen az éjszakán betörték abba a házból, ahol Gárdos fűszerkereskedése van, Váci Tódor mérszárshoz s ennek kézipénztárából néhány száz lejt vittek el. A tettesek az udvar felől hatoltak be mindkét üzletbe és gyertyafény mellett dolgoztak. A rendőrség szigorú nyomozást vezetett be és reméli, hogy rövidesen a tettesek nyomára jutnak, miután konkrét adatok vannak a nyomozó hatóságok birtokában a sorozatos betörések elkövetőinek személyére vonatkozólag.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapesten a következő újságárusoknál kapható:

A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.
A „Carlton” szálloda újságárusánál.
A Keleti pályaudvar főosarnokában levő nagy újságbúdában.

Karácsonyi utazás — a tavaszba Tenerife és Madeira szigetre

1933. december 22-től 1934. január 6-ig.

a „Milwaukee” nevű legnagyobb német motoros-hajóval 8154 km. A legolcsóbb ár Hamburgtól:

7585 lei.

Üdülést nyújtó, szórakoztató utazás a verőfényes délre egy, csak I. osztállyal rendelkező, minden kényelmet nyújtó, legmodernebb hajón. További felvilágosítások és jelentkezések a

Hamburg Amerika Linie S. A. R.

aradi képviselőjénél.

Künstler vizum- és utazási iroda

Arad, Bul. Reg. Maria 24.,

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fontartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

TISZTVISELŐNÖ, könyvelésben, gépirás-ban jártas, nagyobb kaucióval felvétetik. Ajánlatokat „Havi 3000” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatala kéri. 4491

HAZMESTER-PAR, gyermektelen, belvárosi bérházhoz felvétetik. Vizvezetékcsatlósító vagy soffér előnyben részesül. Cím: Stern Lipót háztulajdonos, Str. Matei 1.

LAKÁS.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatala, a Minorita templommal szemben. 800

EGY-KET és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ELADÓ egy frakköltöny, valódi angol szövet, selyem-mellény. Érdeklődni Márton J. úr szabóságában, v. Szabadság-tér. 4490

PERZSA, silskin, csikó, mormotta, stb. bundák, szőrmébéléses férfi és női kabátok, komplett művekből álló könyvtár, lexikonok, perzsa szőnyegek, zongorák, szobaberendezések, 12 személyes ezüst evőkészlet, vitrinek, antik szalon, dísz tárgyak stb. kaphatók SALGONE bizom. üzletében Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.

KEVÉSSÉ HASZNALT perzsa, vagy perzsaláb bundát vennék. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatala kéri. 4492

ADO-BONOK (Bon de Impozit) legelőnyösebb vételét és eladását bonyolítom. Bővebbet Naményi Erzsébet papírkereskedésében Str. Bratlanu. 4498

Hó- és sarcipójavítás

4 óra alatt, talp. sarok 50 lej MOTORICA, volt Asztalos Sándor-ú.

5 lej egy elem.

GYONYORÚ FARAGOTT EBÉDLŐ modern úri szoba, nálók 8500 lejtől, fehér konyhakredenc 800 lej, Singer varrógépek 1500, csillárok 300 tól, zongorák, otománok 700-tól, antik butorok, festmények, szőnyegek, dísz tárgyak nagy választékban. — Ezüstöt, aranyat, brilliánst, szőnyeget, dísz tárgyakat, zongorát, pianót a legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári Zalogház folyósítja. — Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISSIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13., Dacia kávéház mellett. KESZPENZÉRT MEGVESSZÜK minden eladó dolgot.

ARANYAT, EZÜSTÖT készpénzért sürgősen vesznek. COMISSIO Dacia-kávéház mellett.

Már most keresnek üzletemben karácsonyra ajándéktárgyakat. Siessen hozzá eladó antik és modern, ezüst, arany, bronz, porcellán díszmű tárgyakat SALGONE bizományi fiókjába Str. Horia 1., Neuman-palota, hol legrövidebb idő alatt értékesítve lesznek. Sürgősen keresek szőnyeget, 12-es és 6-os ezüstöt, modern háló és ebédleket, festményeket, vitrineket stb.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatala.

HIRDESSEN

a 49 éve fennálló

„Aradi Közlöny” -ben!